

ADEVĂRUL ÎN LIBERTATE

EXPRESIE A OPINIEI
PUBLICE DIN JUDEȚUL
CLUJ

ANUL II, NR. 35

VINERI

2 FEBRUARIE 1990

3 PAGINI 1 LEU

ÎN EXCLUSIVITATE PENTRU „ADEVĂRUL ÎN LIBERTATE”

De vorbă cu istoricul Lauro Grassi, „un
lombard-transilvănean”.

— Deci, după numai cîteva luni, iată-te din nou în România. Ce și se pare nou și vechi pe la noi?

— Din punct de vedere politic mi se pare că totul s-a schimbat deja sau e pe cale să se schimbe. Din punctul de vedere al relațiilor cu prietenii, nu s-a schimbat nimic.

— Nu te-am prezentat cîitorilor „Adevărului în libertate”, fiindcă mulți te cunosc. Totuși, prezintă-te pe scurt.

— Sînt cercetător la Institutul de Istorie Medie și Modernă de la Universitatea de Stat din Milano și secretarul unui centru de studii și cercetări privind Europa contemporană, pe care l-am înființat cu cîteva prieteni în 1985. E un centru particular și fără subvenții de la stat. Vin în România încă din 1973 — de cîteva ori pe an —, fiindcă mă ocup de istoria României moderne și contemporane și am aici o mulțime de prieteni. Dacă nu ar fi fost aceștia, poate că nici eu nu aș fi venit atît de des.

— Știu că atît tu cît și prietenii tăi ați făcut mult pentru clujeni — și mă refer la trimiterea de cărți, reviste, casete, diapoziții etc. pentru documentarea atît a istoricilor, cît și a altor oameni de cultură. Care vă sînt proiectele viitoare?

— Pînă acum am trimis

numai la Biblioteca centrală universitară peste o mie de volume. În viitor vom continua să trimitem altele și sperăm că invitațiile noastre pentru oamenii de cultură clujeni, pentru istoricii transilvăneni, vor fi onorate de aceștia în totalitate și nu cum a fost pînă acum.

— Ce sînt aceste invitații și în ce constă ele?

— Sînt invitații de vizitare a orașului Milano, a Lombardiei în general, pentru o durată de circa zece zile. Centrul nostru punînd la dispoziția invitatului echivalentul în lire, a o mie de dolari. Guvernele italiene au făcut foarte puțin pentru orașul Cluj — în ceea ce privește dotarea și ajutorarea bibliotecilor și facultăților, a Universității în general — oprindu-se, ca toate guvernele, de altfel — doar la relații cu Capitala. În felul acesta am crezut și cred de cuviință să ajutăm, din inițiativă privată dar și pentru a „stimula” statul italian să intervină direct, pe cît ne este cu putință, în capitala Transilvaniei, așa încît legăturile dintre culturile noastre să existe și să se amplifice.

— Am glumit foarte des vorbind despre „cetățenii de onoare” ai diverselor orașe europene. Ce părere ai acum despre acest concept?

— La Cluj m-am simțit întotdeauna un fel de cetățean de onoare al orașului, fiindcă... m-am simțit ca acasă. Și nu numai în casele voastre, ale prietenilor, ci și la Muzeul etnografic al Transilvaniei, care a fost un fel de „cartier general” de coordonare a acestei acțiuni culturale și, de fapt, politice.

— Cum vezi dezvoltarea culturală viitoare a României — nu ca istoric, ci ca european?

— În primul rînd trebuie să-ți spun că mai rău decît s-a ajuns sub Ceaușes-

cu nici nu se putea ajunge. În acest sens, viitorul nu poate fi decît mai bun: Românii, cred eu, trebuie să privească foarte atenți realitățile politico-sociale ale altor țări dar nu trebuie să mitizeze străinătatea. Iar Universitatea trebuie natural, după opinia mea — să aibă contacte atît cu organismele de stat, cît și cu cele particulare. Dar vechiul principiu de a te baza pe propriile tale forțe rămîne și acum foarte valabil.

Interviu consemnat de
Ștefan DAMIAN

COMUNICAT

Reprezentanții partidelor politice întrunite în ziua de 1 februarie 1990 în convorbirile cu reprezentanții Consiliului Frontului Salvării Naționale au convenit asupra constituirii unui Consiliu Provizoriu de Uniune Națională, format prin restructurarea actualului Consiliu F.S.N. (asigurînd reprezentarea participanților activi la Revoluție, a unor personalități ale vieții științifice și culturale, a muncitorilor, tîranilor, intelectualilor, tinerilor, studenților, minorităților naționale și a județelor), precum și prin reprezentarea egală, cu cîte 3 membri, a partidelor constituite pînă la această dată sau prezente la reuniune (respectiv în proporție de 50 la sută din totalul membrilor). Reprezentanții organizațiilor minorităților naționale, absenți la această reuniune, vor putea fi cuprinși în Consiliul Provizoriu de Uniune Națională, respectînd principiul parității cu reprezentanții partidelor.

Frontul Salvării Naționale se transformă în formație politică cu structură și platformă de sine stătătoare, participînd de pe poziții egale cu celelalte forțe politice la alegeri.

Reprezentanții partidelor și forțelor politice participante fac apel, cu acest prilej, la evitarea, în perioada următoare, a unor manifestări care să ducă la tensiuni și confruntări violente.

Dorim să asigurăm un climat favorabil desfășurării vieții economice, sociale, politice și culturale din țară, ca și continuării dialogului constructiv dintre toate forțele politice.

Comunicatul este semnat de reprezentanții tuturor partidelor politice prezente la dialog și s-a citit în plenul ședinței la încheierea ei, în limba franceză, pentru toți corespondenții presei străine și române.

Angajare „de centru”

Consiliul Provizoriu de conducere al Partidului Democrat, cu sediul în Cluj, strada Moșilor nr. 18, este împuternicit a prezenta public poziția acestui partid în legătură cu ultimele evenimente politice care au avut loc în aceste zile în țara noastră.

Subliniem încă o dată poziția „de centru” pe care a declarat-o încă din primele zile ale revoluției partidul nostru, în jurul acestui principiu fundamental clădindu-se întregul eșafodaj al programului nostru de acțiune.

Precizăm din nou, spre știința tuturor, că atît din Platforma politică a partidului nostru, cît și din toate celelalte documente politice emenate de la noi, lipsesc în întregime opiniile ce ar putea fi socotite a se încadra în extrema stîngă sau dreaptă a actualului eșichier politic intern, atît de șubred încă. Respingem deci cu toată hotărîrea orice formă sau manifestare de acest fel. De altfel, această concepție a făcut și baza dosarului nostru de înregistrare legală la Tribunalul municipiului București.

Reiterăm și pe această cale, cu credința fermă în justetea poziției noastre, că partidul nostru își va respecta neabătut această angajare, de „partid de centru”, atît în prezent, cît și în viitor, indiferent de turnura pe care o vor lua disputele politice între partidele politice legal constituite. Înțelegem prin aceasta că țara are nevoie de liniște, că avem multe bătălii de dat pe frontul economic, dar nu trebuie să uităm că pentru a le câștiga este nevoie de un autentic climat politic democratic. Așadar, înainte de toate, stabilitate politică și economică în întreaga țară!

Precizăm poziția noastră față de Consiliul Frontului Salvării Naționale și de Guvern în sensul că, în ce ne privește, vom păstra în totalitate Platforma noastră politică, planul său de acțiune, care nu urmărește altceva decît înscăunarea în țara noastră a unei autentice democrații, benefică pentru toți cetățenii României.

Nu sîntem și nu vom fi de acord niciodată cu disputele politice de genul celor care pot duce la frămîntări, ca cele din ultimele zile, și nu putem aproba un asemenea mod de soluționare a divergențelor politice, indiferent din partea cui ar veni acestea. Ne simțim datori deci să amintim Consiliului F.S.N. că este mai mult ca oricînd necesar a-și respecta angajamentele asumate, implicit prin publicarea platformei sale politice. Totodată, însă, nu găsim cu nimic scuzabilă poziția dură, ultimativă, pe care s-au plasat conducerea partidelor istorice. Niciodată complexa problematică politică, economică și socială din țară nu va putea fi soluționată alegînd o astfel de cale.

Avem ferma convingere că singura soluție de ieșire din criza politică provocată atît de către F.S.N. cît și de către partidele istorice este dialogul deschis, sincer. Chiar și această soluție însă nu va putea fi benefică pentru țară dacî în acest dialog se vor strecura echivocul, mistificarea și dacî va lipsi politețea. Fără acestea nici nu se poate vorbi de o autentică politică democratică și responsabilă.

Ne-am vrut și sîntem un partid al muncitorilor, tîranilor, intelectualilor, dar și al tuturor celorlalte categorii sociale și ne simțim profund datori față de aspirațiile și idealurile tuturor acestora, fără acest respect neputînd fi vorba de o renaștere națională.

PARTIDUL DEMOCRAT

DIALOG

După încheierea dialogului dintre liderii Consiliului Frontului Salvării Naționale și ai partidelor politice nou constituite după revoluție, domnul Ion Iliescu, precum și conducă-

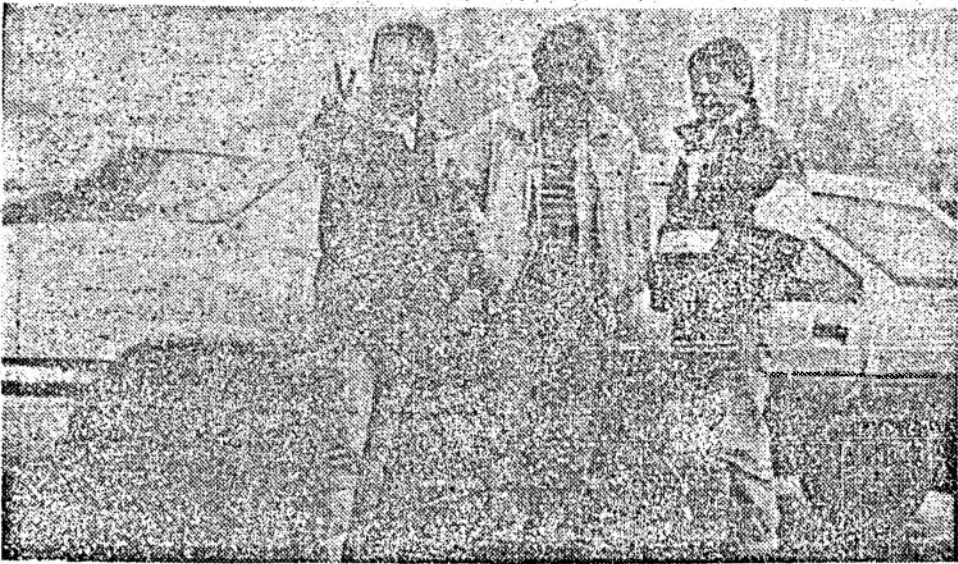
torii partidelor participante la dialog au făcut declarații ziaristilor români și străini prezenți. Toți vorbitorii au apreciat că dialogul a fost fertil, eficient și s-au declarat mulțumiți cu rezultatele lui.

(Rompres)

In memoria celor
care și-au jertfit viața
dăruindu-ne nouă
libertatea — martirii
Revoluției din decembrie
1989 —, astăzi, la
ora 13, la Cimitirul
Eroilor, se va ține pa-
rastașul de 40 de zile.

Viceprimarul orașului
Nancy, salută locuitorii
Clujului

În numărul de duminică, 28 ianuarie 1990, al ziarului „Adevărul în libertate”, a apărut un interviu cu domnul Ioan Rațiu.

M-au izbit cîteva fraze din interviu. Le citez: „Pentru că noi în România nu am avut adevărați comunisti. De-ai noștri, vreau să zic. Toți comunistii, în afară de Cristescu și Ceaușescu, au fost neromâni: ruși, unguri, bulgari. Inclusiv Gheorghe Gheorghiu-Dej, bulgar născut la Bacău — Gheorghe Gheorghiev. Care au fost români s-au decis de interesele poporului. Comunismul s-a instalat de către un terorist în persoana lui Gheorghe Gheorghiu-Dej...”

Prin urmare, domnul Ioan Rațiu consideră că bulgarii, rușii, ungurii nu

Îl întreb pe domnul Ioan Rațiu: cine sînt ai noștri? Oare nu toți cetățenii acestei țări, care au drepturi egale, plătesc impozite, fac armata și se sacrifică în zilele Revoluției sînt de-ai noștri?! Oare numai cei care se numesc Rațiu, Coposu, Cimpeanu sînt români? În orice caz, această concepție este foarte stranie pentru un „democrat”! Oare în Anglia domnul Rațiu era considerat de către englezi ca neștiind „de-ai lor”? Nu cred, fiindcă Anglia este o țară democratică, iar domnul Rațiu nu și-ar fi petrecut 50 de ani din viață acolo.

În orice caz, această părere a domnului Rațiu seamănă cu două picături de apă cu concepțiile șovine și fasciste.

Oare să fie așa cum spu-

Profesorii de democrație

Comuniștii din România au fost „neromâni”? Dar Ilie Pintilie, Lucrețiu Pătrășcanu, Constantin Pîrvulescu, Petre Constantinescu-Iași, Tudor Bugnariu, Eduard Melinescu, Ștefan Cleja, Constanța Crăciun, cele trei milioane de membri (români) ai PCR, ce au fost?

Domnul Rațiu spune de Gheorghe Gheorghiu-Dej, care ar fi fost bulgar din Bacău, „a fost un terorist”. Așa a și fost, dar oare numai bulgarul au fost teroriști? Domnule Rațiu, cine a tras în muncitorii la Lupeni în 1929 și la Grivița în 1933? Nu cumva guvernării membri ai Partidului Național Tărănesc? Cine a făcut massacrele se-

1944, dacă nu gărzile Iuliu Maniu, pentru care administrația românească a fost retrasă de către autoritățile sovietice?

Curios că de aceste pagini rușinoase actuala conducere a Partidului Național Tărănesc nu și mai aduce aminte, dar nu toți suferim de amnezie.

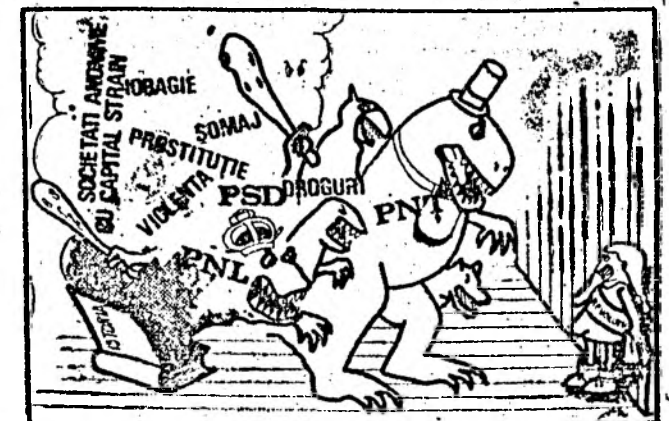
În concluzie domnule Rațiu, avem și noi teroriștii noștri! — adică dumneavoastră, domnule Rațiu!

Domnule Rațiu, vă amintii de afacerea Skoda, în care a fost compromisă familia Boilă, al cărei urmaș sunt astăzi membri marcanți ai Partidului Național Tărănesc din Cluj?

PNT — mișcarea legionară din 1937? Vă mai aduceți aminte de colaborarea unor formațiuni PNT (Armand Călinescu) cu dictatura regală?

Iată care este adevărata față a PNT-ului. Iată cine sînt profesorii de democrație!

ION MUREȘAN
pensionar

Ce ne desparte și ce ne unește!

Am moștenit o economie dezorganizată și ineficientă, iar viața culturală este alterată în desfășurarea ei, pe care am dori-o normală. Ca urmare, nici relațiile dintre oameni nu sînt cordiale. Vechi prietenii se destramă, au apărut disensiuni chiar în familii, părinții nu se înțeleg întotdeauna cu propriii copii. Libertatea de exprimare are părțile ei luminoase, dar și cute umbrite de pasiuni dezlănțuite. Cu toții dorim ca țara să devină mai bogată, ceea ce nu se poate foarte repede. Nu ne înțelegem în privința căilor de urmat și a mijloacelor care trebuie să fie folosite. Aș zice că tocmai libertatea de opinie ne împiedică să ne înțelegem. Dacă aș accepta că omul este, prin excelență, rău, cum afirma un mare scriitor sudamerican. Cu care sînt de multe ori tentat să fiu de acord, dar de fiecare dată mă cuprinde teama pentru viitorul omenirii și, foarte concret, de ceea ce ne așteaptă pe noi înșine. Și atunci, revin la gânduri mai bune. Neîntind de acord că omul este o ființă rea, sper în posibilitatea de a ne înțelege și uni. Pentru că nu avem altă cale. Partidele istorice doresc să câștige alegerile. În special cel național-tărănesc dovedește asemenea sete de putere, încît vehementa sa, este cu totul deosebită — ceva cu care nu ne-am întîlnit pînă acum. Partidul național-liberal a participat la convorbirile cu FSN susținînd, într-un adevărat cartel, partidul național-tărănesc, dar numai pînă la un punct, apoi s-a desolidarizat de el, aș zice că tocmai din cauza vehemenței dovedită în discuții care trebuiau să fie pașnice. Dacă n-ar fi avut loc demonstrații de stradă, care sînt nefirești cînd se intenționează folosirea lor ca argument politic, partidele respective ar fi rămas credibile. Pînă la un punct. Dar și Frontul a fost pus într-o situație dificilă la acele convorbiri din cauza poziției sale privitoare la participarea la alegeri. Frontul se află acum într-un cerc vicios, din care nu este foarte ușor să iasă. Ca emanție a Revoluției, lui îi revine sarcina de a încerca o stabilizare a situației politice și economice din țară, îmbunătățirea vieții oamenilor. Și nu se poate spune că n-a făcut nimic din acest punct de vedere. Dimpotrivă, a făcut foarte multe. Este, deci, credibil. Asta, pe de o parte. Pe de altă parte, însă, în perspectiva alegerilor și a desfășurării lor, la noi în țară trebuie să funcționeze o adevărată democrație. Partide există, ele au o anumită activitate, poli-

tică în primul rînd, cu o eficiență destul de neînsemnată. Pentru că, afirmă reprezentanții unora dintre ele, sînt defavorizate din cauza mijloacelor materiale de care dispun. Eu aș zice că sînt într-o stare de inferioritate din cauza lor. În primul rînd. A gafelor pe care le fac unele dintre ele. Iar programul Frontului nu este foarte bine precizat. A vorbi în termeni vagi despre viitorul țării nu este un argument în favoarea lor. Șansele partidelor politice în alegeri nu pot fi apreciate acum. Dar este limpede că democrația pluripartidă este singura soluție pentru viitorul țării. Apartenența la un partid sau altul, la Front, ne desparte în aceste zile, ne va despărți și în alegeri, dar gîndul la viitorul țării trebuie să ne facă mai înțelegători unii cu alții. Este adevărat, nu putem uita că trăim în anumite condiții, impuse de conjuncturi istorice, politice și sociale, care există independent de noi. Istoria a făcut ca alături de români să existe în Transilvania unguri, nemți, secui, țigani. Am viețuit împreună de secole, trebuie să trăim în continuare împreună. Se poate? Evident, nu avem altă cale. Chiar dacă uneori este greu, din cauza neînțelegerilor care par a se înmulți acum, cînd libertatea de opinie se exprimă în orice moment. Uneori neînțelegerile se accentuează, sînt amplificate de păreri și atitudini extremiste. Dar este inutil să discutăm infierbîntați despre drepturile unora sau altora, să vehiculăm argumente mincinoase în sprijinul unei păreri. Nu este ușor, evident, multe lucruri ne despart. Chiar istoria poate să ne despartă, prezentul — la fel, dar viitorul în nici un caz. Alternativa înțelegerii este discordia și ura. Care știm la ce au dus. Vedem chiar în aceste zile.

Dar parcă nu ne ajungeau toate aceste rele. Se adaugă neînțelegerile pe teme religioase. Dacă traumele provocate de certurile cu alți oameni pot fi uitate în liniștea camerei citind cartea dragă sau, eventual, în aceea despărțitoare de zgomotul lumii a bisericilor, certurile între preoți și mai marii lor pot să spulbere fragilul echilibru sufletec al fiecăruia, să umple paharul amarăciunii și să instaureze starea de totală neîncredere în posibilitatea înțelegerii, a fraternității în numele unui ideal. Unui om politic îi poți ierta în cele din urmă păcatul minciunii, preotului însă mai greu. Sau deloc.

Valer CHIOREANU

O ÎNCERCARE DE MISTIFICARE ÎN NUMELE ECHITĂȚII

Articolul „Despre o anume echitate” apărut în „Adevărul în libertate”, duminică 21 ianuarie, încearcă să convingă cititorii că trimiterea copiilor din școala germană în vacanța oferită de o firmă particulară din Salzburg (Austria) pentru copiii din școala germană din Cluj reprezintă o inechitate. În ce constă aceasta? În respectarea condițiilor cerute de societatea de binefacere? Conform dorinței organizatorilor, copiii urmau să fie cazați în diverse familii și să frecventeze cursurile școlii din localitate în această perioadă. Oare puteau copiii ce nu cunosc limba germană să fie trimiși în aceste condiții? Nu credem că sîntem în măsură să judecăm modul în care ni se oferă sprijin acum. Dar nici să „ne întoarcem privirea” de la acesta. Dacă însă fiecare beneficiar va stîrni invidie (revoluță?) în jur, nu facem decît să ne punem cu toții într-o lumină nefavorabilă. Oare urmează să apară un articol al locuitorilor din Căpuș privitor la „inechitatea” adop-

tării celor din Gilău de către un sat elvețian? Chiar din considerente politice, și nu numai sociologice, articolul în cauză nu trebuia publicat. Dacă nu ar fi existat cei 85% („rotunjit”) elevi români și maghiari, minoritatea națională germană ar fi fost de cel puțin 10 ani lipsită de un liceu german în cel mai mare oraș al Transilvaniei.

Un grup de părinți ai elevilor secției germane, Liceul „George Coșbuc” Cluj-Napoca

DREPTUL LA REPLICĂ

Am arătat cu diverse ocazii, că nu publicăm articole nesemnate ori semnate de grupuri neverificabile — oricine poate semna în numele unui grup. Totuși am dat curs acestui text, pentru a vă atrage atenția asupra modului cum se găsesc argumente de „internaționalism”. Așadar, părinții — români și maghiari — și-au dat copiii la clasele cu predare în limba germană de dragul minorității germane? Or fi făcut, poate, și sa-

crificii? Nu i-a interesat, oare, șansa în plus a celor care vorbesc corect o limbă străină? Nu i-a interesat avantajul cu care „demarează” în viață fiii și fiicele lor? Cine poate crede în asemenea argumente?

În orice caz, asupra condițiilor în care s-a pregătit și cum s-a desfășurat ceea ce inițiativa particulară vom reveni. Apropos de inițiativa particulară: Inspectoratul școlar județean nu a putut participa la decizie — a fost pus în fața unui fapt împlinit. Iar în ce privește organizarea vacanțelor, începerea semestrelor și conținutul programei de învățămînt știm, pînă acum, că sînt prerogative ce aparțin ministerului de resort și nu unor „inițiative particulare”. Așteptăm data întoarcerii din Austria a elevilor, pentru a afla cine sînt părinții și bunicii lor. Ce-i drept, lista o putem afla și pe altă cale — nu de la Inspectoratul școlar. Și această listă — nu a elevilor, ci a părinților și bunicii lor — ar putea fi interesantă... (Ilie Călian)

sobelor cu plite în conformitate cu noile reglementări?

Răspunsul la această ultimă întrebare va duce la clarificarea neînțelegerilor între locatari și a discriminărilor introduse prin aprobarea și aplicarea de către fostul comitet a faimoaselor NORME care poartă nr. 20/1986.

Vă mulțumim pentru înțelegerea de care veți da dovadă.

Președintele Asociației locatarilor, Piața Mihai Viteazul 11

Unele măsuri pentru stimularea țărănimii și activității economice a unităților agricole cooperatiste și de stat

Consiliul Frontului Salvării Naționale a emis recent un decret—lege privind unele măsuri pentru stimularea țărănimii și activității economice a unităților agricole cooperatiste și de stat în care se stipulează printre altele:

● Unitățile agricole își vor acoperi cheltuielile de producție din veniturile realizate prin vânzarea produselor către stat pe bază de contracte, la prețuri care să reflecte cheltuielile de producție și să asigure o rentabilitate normală, din vânzarea produselor pe piață și prin rețeaua de magazine proprii, precum și din prestări de servicii. ● În scopul stimulării tuturor producătorilor agricoli pentru ca aceștia să lucreze eficient pămîntul și să crească toate speciile de animale, precum și în vederea orientării producțiilor agricole către acoperirea nevoilor economiei naționale, organele de resort cu consultarea largă a producătorilor agricoli, vor prezenta, în termen de 30 de zile spre aprobare, prețurile noi de contractare și achiziții, diferențiate pe zone, precum și alte stimulente care se vor acorda tuturor categoriilor de producători agricoli pentru produsele ce se livrează la fondul de stat. ● Începînd cu anul 1990, investițiile și cheltuielile de interes național, care se efectuează în unitățile agricole de stat și cooperatiste și la producătorii particulari, pentru acțiuni agrozooveterinare, amenajări de îmbunătățiri funciare, apărarea împotriva inundațiilor și a gheturilor, protecția mediului înconjurător, acțiunile de cercetare fundamentală și cheltuielile privind refacerea fertilității solurilor se vor finanța de la bugetul statu-

lui. ● Plata muncii în unitățile agricole cooperatiste se va determina de către adunările generale, pe baza normelor de muncă și tarifelor stabilite de către acestea, asigurîndu-se niveluri similare cu cele ale muncitorilor din agricultura de stat, în aceeași condiții de dotare și productivitate. ● Personalul permanent din unitățile agricole de stat care nu a solicitat lot în folosință, precum și muncitorii sezonieri care lucrează anual peste 60 de zile în unitatea respectivă pot primi produse în valoare de pînă la 10 la sută din cîștigul realizat, la preț de contractare. ● Plata lucrărilor agricole, a altor lucrări și prestări de servicii, executate de stațiunile pentru mecanizarea agriculturii și de alte unități de stat, pentru unitățile agricole cooperatiste și alte unități, precum și pentru producătorii agricoli particulari se face integral, în natură și în bani, corespunzător volumelor și categoriilor de lucrări recepționate, la tarifele în vigoare, în termenul legal de decontare. ● Plata mecanizatorilor pentru lucrările executate cu mijloace-mecanice se face integral, în raport cu volumul și calitatea lucrărilor executate, la tarifele de salarizare corespunzătoare grupelor de complexitate, după recepție. ● Indemnizațiile pentru copiii cooperatizatorilor și alocațiile de stat pentru copiii personalului din unitățile agricole cooperatiste, precum și pentru personalul din unitățile de stat din agricultură și industrie alimentară, situate în localitățile rurale, se plătesc la nivelul stabilit pentru personalul care lucrează în mediul urban.

RUGĂCIUNE ÎN ȘOAPTĂ

Mișună încă printre noi și ne torturează cuvinte false. Mișună ca fierbinte țeala în buboale. Sau ca șerpia în cloaca mlaștinilor. Cuvinte puse în circulație cu neodihnă și trufie dogmatică, oraculară. Cuvinte care ne-au ars buzele și sufletul, inima și visul. O monetărie diabolică a emis, într-un timp ce nu poate fi cuprins în calendare, vorbe încâtușate, ghilotinate, simbrîșe ale unor gînduri cleioase robitoare de conștiințe, prolixitate în adjective făgăduitoare; ele au marcat inflația limbii române. Spade și ispite — miraj și delatune. Da-da-daismul (să nu-ți ultragiem cumva pe Tristan Tzara!) cotropitor a fost dat cu drept de uzufructurilor și numai triditorilor. Codul criptomelomelor era apanajul de taină și privilegiul corifeilor clanului apus, nomenclaturii, „stegarilor” cu palmele bătătorite de aplauze. Dar din omenească automatism, mișună încă printre noi cuvinte și sintagme false. Limba noastră, pînă mai ieri aproape atrofiată, pronunță greu libertate, democrație, salvare, tinerețe tină, iu-

bire, căldură etc., dar nu trebuie uitat că avem înțregi coloana vertebrală și mădulele care ne țin pe verticală și că vorbele trec iar adevărul rămîne — adevărul vieții. Au fost ani cotropitori, ani de rugă și durere; ani de aur sîngerat și de plumb încheag în sufletele multor. Ani fără sîntă minire. Dar dacă a venit timpul să vorbim și să scriem românește, să gîndim și să avem pămîntul nostru, satele și orașele noastre, neamul și graiul conștiinței de sine, este ora hotărîtoare să părăsim și unele din mentalități, printre care dramatică a fost „noi ne facem destul de repede să vorbim omenește. Că monetăriile cuvintului fals, gătunos, le-am ruinat. Dar mai presus de orice, acum, trebuie să ne rugăm. Iar munca este cea mai sîntă rugăciune. Prin care ne cucurim speranțele și demnitatea.

Ion ARCAȘ

DILEMĂ

Prieteni, simple cunoștințe, neamuri de toate gradele, colegi de serviciu etc., toți mă întreabă: „Cu cine votezi?” Grea întrebare... Răspunsul este, însă, mult mai greu! Cu cine, mama ăluia negru și cu cornițe, să țin?

Aș ține cu P.N.T., căci mă gîndesc la Maniu, la rolul lui în anul 1918... Aș vota, poate, cu P.L., căci Brătianu a fost o personalitate cu rezonanță în istoria țării... Dar, pot?

La serviciu kolegele nu vor să știe decît despre partidul lui Petre Roman. Sînt capabile să facă un marș pe jos Cluj — București. Și, nu uitați, în birou și conducere, femeile sînt majoritatea! Încă de pe vremea țatei Leana!

Acasă? La mine în apartament s-au strîns toate femeile din bloc și discută pînă noaptea tîrziu:

— „Dragă Sabina, noi nu manifestăm? Îl lăsăm pe Roman singur? Să-l înghită partidele sau să-l răpească franțuzoaicele?”

Am încercat să-mi impun punctul de vedere pe baza unor considerente de logică. Încă de acum zece zile l-am expus. Eî bine, de zece zile mîncînc hrană rece. Conserve de fasole.

Nu, fraților! Ori alegem Frontul, ori ne trimitem soțiile pe front. Ce, credeți că

minerii din Maramureș au fost la televiziune să protesteze, de bună voie? Și măcar de ne-ar trimite sătui... Dar, nu prea cred!

În fond, faceți cum credeți, dar eu m-am hotărît: ori divorț, ori F.S.N.

Ioan HERINEANU

Desen de Ovidiu MARCU

PRIMIM LA REDACȚIE

Prin Decret-Lege a fost desființat COMITETUL PENTRU PROBLEMELE CONSILIILOR POPULARE. De aceea, considerăm că sîntem în asentimentul asociațiilor de locatari din municipiul Cluj să punem cîteva întrebări de strictă necesitate, la care rugăm redacția ziarului să dea curs solicitărilor noastre, publicînd în coloanele ziarului răspunsurile, ele urmînd a lămurii aspectele desfășurării în viitor a

activității asociațiilor de locatari. În acest sens întrebăm:

1. Care sînt actele și normele emise de fostul comitet rămase valabile după care să se conducă în viitor sau pînă la apariția altora?

2. Care sînt organele actuale care conduc, controlează și îndrumă activitatea asociațiilor de locatari?

3. Care va fi criteriul de repartizare a consumului de gaze la bucătării, înregistrat prin contor comun la blocurile construite pentru folosirea la bucătării a

La cererea cititorilor, reproducem, cu permisiunea redacției, acest articol apărut în „Szabadság” din 30 ianuarie 1990

PACEA E POSIBILĂ NUMAI PE BAZA REALITĂȚILOR

— În convorbirea noastră anterioară, dumneavoastră ați folosit cu consecvență expresia „maghiari din Ardeal” și nu „maghiari din România”. Ce pondere și ce importanță are această diferență?

— Problema transilvană este, de fapt, un complex de probleme cu o deosebită pondere, despre care nu se poate vorbi fără a cîntări în prealabil fiecare cuvînt. Prin „maghiari din România” înțelegem momentan maghiarul care trăiește sub autoritate românească. „Maghiarul din Transilvania” înseamnă oricare om de origine maghiară din Transilvania, oriunde îl va fi aruncat soarta în aceste șapte decenii: în România veche, în Ungaria, în altă parte în Europa, în America sau chiar în Australia.

— De ce ar conta aceia care au emigrat ori s-au refugiat?

— Pentru că emigranții siliți, cei care s-au strămutat, refugiații de acolo din străinătate încarcă cu și mai mare pondere soluționarea și urgentarea problemei Transilvaniei, decît ar mări numărul celor rămași acasă.

— În ce măsură ar fi o soluție pentru noi autonomia teritorială?

— Mai multe considerente fac necesar ca soluționarea și clarificarea chestiunii transilvane să nu se facă pe baza vreunui recensămînt recent al numărului maghiarilor din Ardeal, ci prin convenție. Să se ia în conform recensămîntului din 1910, apoi în baza recensămîntului din 1930, făcînd media numărului locuitorilor maghiari în baza primului și a locuitorilor de naționalitate română în baza celui de al doilea recensămînt amintit mai sus. După aceste recensămînte și aceste medii, din populația Transilvaniei 56 la sută au fost români, 28 la sută maghiari și 16 la sută de alte naționalități. Acest raport trebuie să-l considerăm constant și conform acestuia numărul de totdeauna al maghiarilor este jumătate din numărul românilor. Aceasta este realitatea juridică, realitatea naturală și pe de altă parte amalgamarea acestor naționalități în Transilvania. Este un fapt că pe un teritoriu de circa 50.000 km² românii sînt în majoritate absolută, iar pe circa 40.000 km² — maghiarii. Românii dispun de o majoritate de peste 10 la sută pe 85 la sută din teritoriu, iar maghiarii pe 75 la sută au o astfel de majoritate. Deci majoritate de peste 90 la sută în teritoriu au românii pe circa 25.000 km² iar maghiarii pe circa 15.000 km². Este evident că toate acestea fac imposibilă soluția cea mai la îndemînă: autonomia teritorială.

— Pe noi mulți și de multe ori ne acuză de iredentism. Să luăm, prin absurd, extrema cealaltă: în ce măsură ar reprezenta o soluție modificarea frontierelor României?

— Întrebarea este justificată. Mai mult, punerea ei este o îndatorire cetățenească, deoarece problema păcii, pur și simplu, este o chestiune publică. În ciuda unor preconceptii, această problemă nu are și nu cuprinde otravă. Actualmente dreptul internațional declară categoric că drepturile maghiarimii din România trebuie asigurate fără modificarea frontierelor României. Și eu aș mai adăuga că și fără lezarea sentimentelor naționale. Spectatorul superficial sau laic deduce din asta că frontierele României sînt garantate prin dreptul internațional, deci înțeleg numai dreptul legal al României. Dar să se transpună cineva numai în situația guvernului român, în locul legislației românești! Pe aceștia îi încarcă aceeași dispoziție juridică internațională cu sarcini enorme și totodată restrînge în mod semnificativ cercul posibilităților de soluționare. La sfîrșitul primului război mondial, armata română a avut ocazia de a ocupa Ardealul deschis. Acest fapt a alimentat iluzionismul naționalist al opiniei publice românești, care a exercitat o astfel de presiune asupra conducătorilor politici de atunci ai României, încît aceștia au fixat împreună cu puterile victorioase frontierele de la Trianon. După sărbătoririle victorioase s-a văzut însă că România cu Ardealul l-a prins „pe dracu” (törököt fogott), pentru că și-a luat în spînzur sarcini care îi depășeau puterea și capacitățile. Guvernele care s-au succedat nu au fost capabile să rezolve nici măcar problemele acelor zile, dar mi-te să se apropie de adevăratele obiective naționale măcar cu vîreun pas. Iar greșeala de la Trianon nu o recunoștea din motive de prestigiu și, pe lingă un șir întreg de măsuri antimaghiare, au mai îndus în eroare și opinia publică, deoarece chiar și în educația școlară au pus la loc de frunte spiritul antimaghiar și aștirea urii. Nu este o întimplare că Iuliu Maniu, care cunoștea bine Ardealul, a

Convorbire cu dr. Dobai István, jurist internațional

fost cel care, sesizînd realitățile, a oferit Ungariei, în vederea soluționării problemei transilvane, concesiile teritoriale. Guvernul ungar nu a găsit satisfăcătoare oferta și a respins-o. Și pe Maniu l-a rostogolit la o parte uraganul politicii interne, iar urmașii lui au descoperit soluția problemei din nou numai prin opresiune autoritară și prin cumpărarea unor aliați, jertfînd toate valorile țării. Știm că toate încercările au dat faliment și România a cerut în 1940 arbitrajul marilor puteri în problema Transilvaniei. Arbitrajul de la Viena, care a anexat Ardealul de nord la Ungaria, a fost acceptat de România și pus în aplicare. Pe Stalin nu l-a interesat că frontiera de la Viena nu putea fi numită norocoasă, fiindcă Uniunea Sovietică a încorporat Basarabia locuită de români și a oferit, drept cadou pentru sistemul politic preconizat, Ardealul de Nord cu populație majoritară maghiară. Dictatura stalinistă care se instala și care a dominat pînă în trecutul apropiat încerca să-și asigure popularitate în cercul românilor potențînd iluzionismul național pînă la gradul de crez istoric, pe de o parte, și pe de altă parte promovînd românimea la rang de beneficiar al frustrării de drepturi a ungarilor din Transilvania.

— Se poate susține aceasta cu vreun exemplu concret?

— Da. Școlile și instituțiile maghiare anulate nu au fost închise, ci au fost date românilor. Oricine își poate închipui ce piedici diabolice au fost amplasate în calea împăcării celor două națiuni! Iar pe deasupra, Constituția, ca și legile comuniste aferente, care declarau drepturile naționalităților, nu au fost puse în aplicare niciodată. Uneori chiar în pofida celei mai elementare rațiuni: principiile universale de drept condiționează valabilitatea actului de căsătorie prin încheierea acesteia în limba maternă. Începînd din anul '60, în România s-a putut încheia mariajul numai în limba română. Mai departe, legile de protecția muncii prescriu că nimeni nu poate începe lucrul fără a primi instrucțiuni în limba maternă, precum și că în locurile periclitate (pericol de moarte) trebuie puse tablîțe corespunzătoare. A văzut vreodată cineva pe un stîlp electric de înaltă tensiune vreodată tablîțe de atenționare în limba maghiară? Din toate acestea se vede în ce situație dificilă este guvernul român. Pe de o parte, avînd obligațiile juridice internaționale, cît și interesele națiunii române adevărate, interese care reclamă urgent împăcare, pe de altă parte situația încurcată transilvană, încurcată prin rea credință de dictatură, și sensibilitatea națională a maselor românești.

— Ce prescrie dreptul internațional privitor la frontierele statale?

DECLARAȚIE

Am citit cu indignare în ziarul „Szabadság” din 30 ianuarie a.c. interviul lui Tibori Szabó Zoltán cu domnul dr. Dobai István. Ne simțim datorii să afirmăm cu fermitate că tezele cuprinse în acel material sînt eronate din punct de vedere juridic, iar din punct de vedere politic sînt dăunătoare. Asemenea concepții nu slujesc nici interesele legitime ale maghiarilor din România, nici așezarea pe noi baze și dezvoltarea relațiilor dintre România și Ungaria. În capitolul III al Actului final al Consfătuirii de la Helsinki cele 35 de state participante se angajează să respecte hotărîile dintre state în general și toate granițele din Europa, iar în capitolul IV se angajează în mod expres să respecte integritatea teritorială a fiecărui stat.

În perioada scursă de la acea dată, fiecare factor politic al statelor participante a declarat ferm și în repetate rînduri, că se situează pe această poziție. Republica Ungaria — respectiv anterior Republica Populară Ungară — prin exponenții săi politici a declarat ferm, constant, că își însușește pe deplin prevederile Actului final de la Helsinki, se angajează să le aplice în întregime, iar prin practica politică a dovedit cu prisosință aplicarea acestor prevederi.

În cercurile maghiarilor din România nimeni și nici o

— Frontierele statelor au fost preconizate prin convenții internaționale, deci acestea se pot modifica prin tratate după plac. Dar, încheierea unei noi convenții internaționale nu mai este o problemă de drept internațional, ci o chestiune de politică. Actualmente atmosfera internațională și puterea internațională susțin punctul de vedere ca frontierele din Europa, pînă la o reglementare europeană, să nu se schimbe. Să ne gîndim la cele două Germanii: nici de comun acord nu pot modifica frontiera trasată între ele.

— Ce poate face guvernul român în situația actuală?

— Asigurarea drepturilor individuale și colective ale maghiarimii din Transilvania instituționalizate pune în fața României sarcini de ordin legislativ, de guvernare, administrative și juridice cu o mare pondere, încît rezolvarea lor de fond nici nu poate să fie pregătită de actualul guvern provizoriu. Numai după alegeri vor exista în România și în Ungaria guverne care, cu suficientă precauție și mare pregătire, vor putea începe lecuirea acestui abces sîngerînd al Europei. Guvernul provizoriu revoluționar ar putea eventual să înceapă să scoată din valabilitate măsurile dictatoriale discriminative îndreptate contra minorităților, pentru ca situația lor juridică să poată ajunge, pînă la alegeri, cel puțin la nivelul care a precedat legislația comunistă. De exemplu, în teritoriile locuite și de maghiari — cum este Clujul — să asigure dreptul de folosire a limbii materne. Prin-o măsură, prevăzută de altfel și de lege, să fie numiți în administrație oameni cunoscători ai limbii maghiare desființate. Mai departe poate dispune ca organizațiile maghiare desființate — Asociația economică maghiară din Transilvania și Asociația Muzeului transilvan etc. — să-și poată începe cît mai urgent activitatea. Dar poate începe și sistarea anomaliilor grave în cadrul sistemului de învățămînt în limba maghiară.

— Ce putem face noi, maghiarii ardeleni?

— Să manifestăm o înțelegere largă și răbdare! După atîtea decenii de frustrare în drepturi, poate avem numai cîțiva ani pînă la asigurarea drepturilor noastre. Știm ce sarcini împovărătoare apasă acum urmei guvernului român și asupra societății românești. Să nu îngreunăm procesul de democratizare a țării prin impaciența noastră. Căci, repet din nou: o împăcare echitabilă între maghiari și români este în interesul nostru, al tuturor. Să ne amintim că pe colegii noștri de muncă și pe vecinii noștri români îi apasă la fel ca și pe noi poverile lipsei de împăcare. Chiar dacă ei nu sînt conștienți de asta în măsura în care sîntem noi. Cu atîtudinea noastră de pacientă și înțelegere să ușurăm înfăptuirea unui sistem de relații sociale demne de ființa umană!

Interviu realizat de Tibori SZABÓ ZOLTÁN

dată nu a pus la îndoială valabilitatea prevederilor Actului de la Helsinki privind inviolabilitatea granițelor.

În acest context este, considerăm, o gravă și îresponsabilă greșeală publicarea din partea dr. Dobai István a teoriei sale particulare, despre care nici nu ne ocupăm în fond, deoarece o considerăm în întregime eronată și dăunătoare, și dorim să excludem chiar și umbra bănuielii că ea ar fi demnă de luat în seamă.

Ar fi fost mult mai util, ar fi slujit mult mai bine intereselor populației ce trăiește pe aceste meleaguri, publicarea Actului final de la Helsinki și a celorlalte documente adoptate la Madrid și la Viena, și nicidecum a unui material care contravine spiritului și conținutului acestor documente.

Ca cetățeni loiali ai României ne departajăm net de punctul de vedere al domnului dr. Dobai István și sîntem convinși că poziția noastră este adoptată de toți conaționaliștii noștri, care se simt răspunzători de soarta maghiarilor din România.

Dr. KAPCZA Imre, dr. PODHRADSKY László,
dr. SZABÓ Pál Endre

NOTA. Această declarație a apărut în numărul din 4 februarie a.c. al ziarului „Szabadság”, împreună cu alte luări de poziție în această problemă, iar prin articolul de fond din același număr al ziarului, redacția a luat o poziție fermă în interesul înțelegerii și prieteniei dintre românii și maghiarii ce conviețuiesc pe aceste meleaguri.

Dorim realizarea revoluționară a încrederii reciproce

Cu cîteva zile înainte au fost auzite cuvintele rosti-te de Smaranda Enache în legătură cu soarta școlilor maghiare. Valoarea lor a fost elogiată de Kriszán Zoltán în numărul din 30 ianuarie al ziarului „Szabadság” și a fost apreciat modul ei de gîndire europeană.

După revoluția comună a popoarelor din România împotriva dictaturii, mulți s-au simțit datorii ca, în cadrul condițiilor istorice create, să se poată realiza, tot revoluționar, încrederea reciprocă între cetățenii țării noastre comune. Am considerat că Smaranda Enache a fost călăuzită tot de această intenție și o apreciez că și-a asumat riscul

românilor care înțeleg contradicțiile. Sînt român și am avut ocazia să cunosc opresiunea maghiară din Ardealul de Nord împotriva evreilor și a valahilor, dar prin aceasta am putut condamna și opresiunea care a negat drepturile firești ale maghiarilor din România.

În același număr al ziarului „Szabadság” am citit cu stăruință amară răspunsurile date de către dr. Dobai István la întrebările puse de Tibori Szabó Zoltán. Am avut simțămîntul că mai sînt oameni care în zilele libertății și democrației, cucerite cu mari jertfe, socotesc că a sosit timpul să fie destrămată unitatea

țării, dar ele nu pot fi distorsionările tendințioase ale istoriei. Deformările nici nu merită să fie puse în discuție, pentru că numai reaua intenție dușmănoasă poate uita faptele istorice.

Nimeni nu poate nega faptul că în decursul istoriei pe pămîntul Transilvaniei a avut de suferit poporul român, dar aceasta nu poate ghida rezolvarea problemelor din prezentul nostru. Sarcina noastră nu este evocarea suferințelor din trecut, ci înfăptuirea încrederii reciproce care poate forma temelia conviețuirii noastre pașnice.

Am ascultat cu sinceră

fericită și cunosc gîndurile multor prieteni maghiari. De aceea sper că vor fi maghiari care să-i răspundă dr-ului Dobai István și vor încerca să contribuie la încrederea reciprocă. Românii să nu se mai teamă de separatismul maghiar, iar maghiarii să nu presupună că vor urma represiviunile din trecut. Avem o patrie comună, pe care va trebui să o construim mai departe împreună. Avem nevoie de încredere reciprocă care trebuie să înlocuiască din prezentul nostru liber și democratic. Să ne bucurăm de faptul că ne putem confrunta liber părerile, dar să nu uităm să acționăm pentru un viitor mai

TURNEU ARTISTIC IN U.R.S.S.

În cadrul schimburilor culturale între regiunea Kiev și județul Cluj, azi a plecat la Kiev un ansamblu artistic format din corul „Viva la musica” al Casei municipale de cultură Cluj și formația folclorică a Casei municipale de cultură din Dej.

EXPUNERI

Universitatea cultural-științifică a municipiului Cluj organizează azi, în sala mică a Casei universitarilor, activități culturale în cadrul cărora dr. Florea Marin va prezenta expunerea DESPRE UMORUL MEDICAL (ora 17), iar cercetător științific dr. Corina Roșioru — SIMETRIE ȘI ASIMETRIE ÎN LUMEA VIE (ora 18).

CRONICA

Guvernul României a hotărît să numească pe Demeny Lajos și Stamp Otto în funcția de adjuncți ai ministrului învățămîntului.

DORIȚI SA VA CUMPARAȚI LOCUINȚA?

În vederea efectuării unui sondaj, cei care doresc să-și cumpere locuință sînt rugați să se prezinte la fostul Oficiu județean de construcție și vânzare a locuințelor de pe Bd. 22 Decembrie nr. 67. Informații suplimentare la telefon 11371 sau 11012, interior 133 și 139.

PROIECT

DECRET-LEGE

pentru alegerea parlamentului, a președintelui României și a consiliilor locale

In temeiul art. 2 din Decretul-Lege privind constituirea, organizarea și funcționarea Frontului Salvării Naționale și a consiliilor teritoriale ale Frontului Salvării Naționale,

Consiliul Frontului Salvării Naționale d e c r e t e a z ă :

Principii fundamentale

ART. 1. — Puterea politică în România aparține poporului și se exercită conform dispozițiilor Constituției, principiilor democratice, libertății și asigurării demnității umane, inviolabilității și inalienabilității drepturilor fundamentale ale omului.

ART. 2. — Guvernarea României se realizează pe baza sistemului democratic pluralist, a separației puterilor legislative, executive și judecătorească și a alegerii conducătorilor politici în stat, potrivit prezentei legi, pentru unul sau cel mult două mandate.

ART. 3. — Parlamentul României alcătuit din Adunarea Deputaților și Senat, Președintele României, precum și consiliile județene, municipale, orașenești și comunale se aleg prin vot universal, egal, direct și secret, liber exprimat.

ART. 4. — Reprezentarea populației de toate naționalitățile în Parlament și consiliile locale se asigură pe baza principiului proporționalității, în condițiile prezentei legi.

Ponderele naționalităților în populația României este cea rezultată din ultimul recensământ.

ART. 5. — Cetățenii au dreptul la cite un singur vot pentru alegerea Adunării Deputaților, Senatului, Președintelui României și fiecărui consiliu local.

Perioada mandatului pentru Parlament, Președintele României și consiliile locale va fi stabilită prin Constituție.

ART. 6. — Membrii Parlamentului și ai consiliilor locale organizate în județe, municipii, orașe și comune, se aleg pe circumscripții electorale, stabilite în condițiile prezentei legi, cite unul pentru fiecare circumscripție.

In aceeași circumscripție electorală un partid sau formațiune politică ori organizație obștească poate prezenta numai o singură candidatură.

Prevederile referitoare la județe se aplică și pentru municipiul București, iar cele referitoare la municipii sînt aplicabile și sectoarelor municipiului București.

ART. 7. — Cetățenii români, fără deosebire de naționalitate, rasă, limbă, religie, sex, convingeri politice sau profesie, exercită, în mod egal și în deplinătatea lor, drepturile electorale.

ART. 8. — Au dreptul de a alege cetățenii români cu domiciliul în țară, care au implinit 18 ani sau care, în anul alegerilor, implinesc această vîrstă.

Au dreptul de a fi aleși în Adunarea Deputaților și consiliile locale cetățenii cu drept de vot care au implinit vîrsta de 18 ani, iar în senat, cetățenii cu drept de vot care au implinit vîrsta de 30 de ani.

ART. 9. — Nu pot alege și nu pot fi aleși alienații și debili mintali, precum și persoanele lipsite de drepturile electorale, pe durata stabilită prin hotărîre judecătorească de condamnare.

Prevederile referitoare la interdicerea drepturilor electorale ca urmare a unei hotărîri judecătorești, nu se aplică celor condamnați pentru infracțiuni politice împotriva fostului regim dictatorial.

Cetățenii care, potrivit legii, nu pot face parte din partide politice, nu pot fi aleși în parlament sau consiliile locale.

ART. 10. In campania electorală, candidații, partidele, formațiunile politice, toate organizațiile sociale și cetățenii au dreptul să-și exprime opiniile în mod liber și fără nici o discriminare, prin mitinguri, adunări, utilizarea televiziunii, radioului, presei și a celorlalte mijloace de informare în masă.

Accesul la radio și televiziune în cadrul campaniei electorale este garantat și se realizează echitabil și gratuit.

Mijloacele folosite în campania electorală nu pot contraveni ordinii de drept.

Partidele și formațiunile politice care participă la campania electorală vor primi o subvenție de la bugetul de stat, determinată odată cu stabilirea datei alegerilor.

Se interzice subvenționarea campaniei electorale cu fonduri primite din străinătate sau din alte surse ce n-au fost declarate public.

Campania electorală începe de la data aducerii la cunoștință publică a datei alegerilor și se încheie cu două zile înainte de ziua alegerilor.

ART. 11. — Data alegerilor se stabilește prin decret, cu cel puțin 60 de zile înainte votării.

Alegerea parlamentului și a președintelui României

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

ART. 12. — Adunarea Deputaților este formată din 235 de deputați aleși în circumscripții electorale și, după caz, din deputați desemnați.

Senatul este format din senatori aleși, în funcție de populația județelor, din 15 reprezentanți ai armatei stabiliiți de Consiliul Militar Superior și, după caz, din senatori desemnați.

ART. 13. — Pentru reprezentarea proporțională în Parlament a populației de toate naționalitățile, fiecare cameră a Parlamentului va fi completată cu un număr de deputați, respectiv senatori, desemnați corespunzător proporției naționalităților în totalul populației. Vor fi

avute în vedere naționalitățile care au un număr de cetățeni cel puțin egal normei de reprezentare stabilite în raport cu prevederile art. 12, alin. 1.

ART. 14. — Criteriile și modalitățile de desemnare a deputaților și senatorilor sînt cele prevăzute în prezenta lege.

ART. 15. — Candidaturile pentru parlament și Președintele României se propun de către partide sau alte formațiuni politice și de organizații obștești, constituite potrivit legii.

De asemenea, se pot prezenta și candidaturi independente pentru parlament, dacă sînt susținute de cel puțin 251 de alegători.

Pentru parlament se poate candida, numai într-o singură circumscripție electorală.

CAPITOLUL II

ORGANIZAREA ALEGERILOR

SECȚIUNEA 1

• Circumscripțiile electorale

ART. 16. — Circumscripțiile electorale pentru alegerea deputaților se constituie în fiecare județ prin raportarea populației țării la numărul de deputați prevăzută de art. 12, alin. 1.

In funcție de numărul locuitorilor din comune, orașe și municipii circumscripția electorală va putea fi mai mare sau mai mică decît delimitarea rezultînd din alin. 1, cu cel mult 10 la sută.

ART. 17. — Circumscripțiile electorale pentru alegerea senatorilor se stabilesc astfel: în județele cu populație de pînă la 500 000 locuitori se aleg cite doi senatori; în cele cu populația de la 500 001 pînă la 750 000 locuitori se aleg cite 3 senatori; în celelalte județe se aleg cite 4 senatori; în municipiul București se aleg 8 senatori.

ART. 18. — Operațiunile electorale privind alegerea Președintelui României se fac în circumscripțiile pentru alegerea senatorilor.

ART. 19. — Delimitarea, numerotarea și aducerea la cunoștință publică, prin Monitorul Oficial și presă, a circumscripțiilor electorale, se fac de către guvern, în termen de cel mult 10 zile de la data deschiderii campaniei electorale.

SECȚIUNEA A 2-A

• Secțiile de votare

ART. 20. — În comune, orașe și municipii se organizează secții de votare după cum urmează:

A) în unitățile administrativ-teritoriale cu populație de peste 2 000 locuitori se formează cite o secție de votare la 1 500—3 000 locuitori.

B) în comunele cu populație sub 2 000 locuitori se formează o singură secție de votare.

Se pot forma secții de votare și în satele sau grupele de sate cu populație pînă la 500 locuitori, dacă distanța dintre aceste sate și locul secției de votare este mai mare de 5 km.

ART. 21. — Pe lângă spitale, maternități, sanatorii, case de invalizi și cămine de bătrîni, avînd cel puțin 50 alegători, se formează secții de votare separate.

Se vor putea forma secții de votare în stații de cale ferată, în porturi și aeroporturi, pentru alegătorii aflați în călătorie în ziua alegerilor.

ART. 22. — Pe lângă misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României, precum și pe lângă agențiile economice din țările unde nu există misiuni diplomatice și oficii consulare se formează cite o secție de votare pentru alegătorii membri ai acestor reprezentanțe și familiile lor, precum și pentru cetățenii români aflați temporar, în țările respective, în ziua alegerilor.

Pe navele sub pavilion român, aflate în navigație în ziua alegerilor, se vor forma secții de votare, acestea făcînd parte din circumscripția electorală a locului unde este înregistrată nava.

ART. 23. — La aceeași secție, alegătorii votează atît pentru Adunarea Deputaților și Senat, cit și pentru Președintele României.

ART. 24. — Delimitarea și numerotarea secțiilor de votare se fac, în termen de 20 de zile de la stabilirea datei alegerilor, de către primăriile județene.

Secțiile de votare se vor numerota pe municipii, orașe și comune.

Primăriile județene, în termenul prevăzut în alin. 1, aduc la cunoștința alegătorilor delimitarea și numerotarea secțiilor de votare, indicînd și locul unde se va efectua votarea.

SECȚIUNEA A 3-A

• Listele electorale

ART. 25. — Listele electorale cuprind pe toți cetățenii cu drept de vot din localitățile în care domiciliază.

Listele electorale se întocmesc de către primăriile comunale, orașenești și municipale.

Listele electorale se întocmesc separat pentru fiecare secție de votare, la comune pe sate, iar la orașe și municipii pe străzi și vor cuprinde numele și prenumele, vîrsta și domiciliul alegătorilor, în ordinea alfabetică a acestora, precum și numărul circumscripțiilor electorale din care face parte fiecare alegător.

ART. 26. — Un alegător poate fi înscris numai într-o singură listă electorală.

ART. 27. — Afișarea listelor electorale se face cu cel puțin 30 de zile înainte de data alegerilor, în locuri publice, în mod vizibil. Locurile de afișare, precum și posibilitatea verificării înscrierilor cetățenilor în liste vor fi aduse la cunoștința publică prin presă și orice alt mijloc de publicitate de către organul care a întocmit listele.

Originalul listelor electorale se păstrează la judecătoria în a cărei rază teritorială se află circumscripția electorală.

ART. 28. — Cetățenii au dreptul și obligația să verifice înscrierea în listele electorale. Întîmpinările împotriva omisiunilor, înscrierilor greșite și a oricăror erori din liste se fac la organele care au întocmit listele, acestea fiind obligate să se pronunțe în cel mult 3 zile de la înregistrare. Contestatiunile împotriva deciziilor date se soluționează, în cel mult 3 zile, de către judecătoria. Hotărîrea judecătorească este definitivă și executorie; hotărîrea se comunică celor interesați în 24 de ore de la pronunțare.

ART. 29. — In caz de schimbare a domiciliului, după afișarea listelor electorale, sau dacă alegătorul lipsește din localitatea de domiciliu în ziua alegerilor, organele care au întocmit listele vor elibera alegătorului o adeverință privind exercitarea dreptului de vot, făcînd mențiune despre aceasta în listele electorale.

In ziua alegerilor, la noul domiciliu sau acolo unde se află temporar, alegătorul va fi înscris într-o listă electorală separată de către biroul electoral al secției de votare, pe baza adeverinței prevăzute în alin. 1.

ART. 30. — Organele care au întocmit listele electorale le vor înainta birourilor electorale de circumscripție cu cel puțin, 20 de zile înaintea datei alegerilor, iar birourile electorale ale secțiilor de votare cu 2 zile înainte de aceeași dată. Orice modificare ulterioară se comunică în cel mult 24 de ore.

SECȚIUNEA A 4-A

• Birourile electorale

ART. 31. — Pentru buna desfășurare a alegerilor se înființează Biroul Electoral Central, birouri electorale de circumscripție și birouri electorale ale secțiilor de votare.

ART. 32. — Biroul Electoral Central este alcătuit din președintele Curții Supreme de Justiție și alți 6 membri dintre judecătorii Curții, desemnați de către președintele acesteia, în termen de 10 zile de la data deschiderii campaniei electorale.

Biroul Electoral Central veghează la întocmirea listelor electorale, aducerea acestora la cunoștința cetățenilor și la depunerea în mod legal a candidaturilor, verifică și înregistrează rezultatul alegerilor, îndeplinește procedura de desemnare a deputaților și senatorilor, după care predă parlamentului dosarele alegerilor, pentru validare.

ART. 33. — Birourile electorale de circumscripție se constituie dintr-un magistrat, ca președinte, desemnat de președintele tribunalului județean și din cel mult 6 membri, stabiliți prin tragere la sorți, din cite un reprezentant al partidelor sau formațiunilor politice, organizațiilor obștești ori candidaților independenți care participă la alegeri.

Reprezentanții se comunică președintelui tribunalului județean.

Constituirea birourilor electorale de circumscripție se face în termen de 3 zile de la aducerea la cunoștință publică a circumscripțiilor electorale.

ART. 34. — Contestatiunile asupra modului de constituire și a componenței birourilor electorale de circumscripție se soluționează de Biroul Electoral Central, în termen de cel mult 3 zile de la înregistrare. Hotărîrea dată este definitivă.

ART. 35. — Birourile electorale de circumscripție au următoarele atribuții:

- a) înregistrează candidaturile depuse;
- b) fac publicațiile și afișările necesare;
- c) rezolvă întîmpinările și contestațiile cu privire la operațiunile birourilor secțiilor de votare;
- d) distribuie birourilor electorale ale secțiilor de votare buletinele de vot și celelalte materiale necesare votării;
- e) totalizează rezultatul alegerilor de la secțiile de votare, constată rezultatul alegerilor pentru circumscripția electorală și eliberează deputatului său, după caz, senatorului ales, certificatul doveditor al alegerii sale;
- f) înaintează Biroului Electoral Central procesele-verbale cuprinzînd rezultatul alegerilor; întîmpinările, contestațiile și procesele-verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor se predau spre păstrare tribunalului județean.

ART. 36. — Birourile electorale ale secțiilor de votare sînt alcătuite dintr-un președinte și cel mult 6 membri. Președintele este un jurist, desemnat de către președintele tribunalului județean.

Membrii se desemnează, prin tragere la sorți, de către președintele biroului electoral de circumscripție, dintre reprezentanții partidelor și formațiunilor politice, organizațiilor obștești ori candidaților independenți, care participă la alegeri.

Constituirea birourilor electorale ale secțiilor de votare se face cel mai tîrziu cu 15 zile înaintea datei alegerilor.

Prevederile art. 33, alin. 2 și 3 se aplică în mod corespunzător.

ART. 37. — Birourile electorale ale secțiilor de votare au următoarele atribuții:

- a) primesc de la birourile electorale de circumscripție listele de alegători, buletinele de vot pentru alegătorii ce urmează să voteze la secția de votare, ștampila de control și ștampila cu mențiunea „votat”;
- b) conduc operațiunile de votare, iau toate măsurile de ordine în localul secției de votare și în jurul acesteia;
- c) fac numărătoarea voturilor și consemnează rezultatul votului;
- d) înaintează birourilor electorale de circumscripție procesele-verbale cuprinzînd rezultatul votării, împreună cu contestațiile depuse.

ART. 38. — Birourile electorale lucrează în prezența a jumătate plus unu din numărul total al membrilor și iau hotărîri cu majoritatea membrilor prezenți.

ART. 39. — Nu pot fi membri în birourile electorale candidații în alegeri.

(Continuare în pag. a V-a)

SECȚIUNEA A 5-A

• Candidaturile

ART. 40. — Propunerile de candidați pentru Adunarea Deputaților și Senat se fac pe circumscripții electorale și se depun la birourile electorale de circumscripție, cel mai târziu cu 30 de zile înainte de data alegerilor.

Pentru Președintele României, propunerile se depun la Biroul Electoral Central.

ART. 41. — Propunerile de candidați se fac în scris, în 3 exemplare, de către partidele sau formațiunile politice ori organizațiile obștești care participă la alegeri, sub semnătura conducerii acestora sau, în cazul candidaților independenți, pe baza listei susținătorilor; când susținătorii nu se prezintă personal, candidatul este obligat să depună o declarație autenticată de către notariatul de stat care să ateste realitatea semnăturilor.

Candidatul va depune o declarație de acceptare a candidaturii, odată cu propunerea.

ART. 42. — Biroul Electoral de circumscripție examinează respectarea condițiilor prevăzute de lege pentru candidatură și înregistrează candidaturile care îndeplinesc aceste condiții.

Un exemplar al propunerii de candidatură se păstrează la biroul electoral, un altul se înregistrează la tribunalul județean, iar al treilea, autenticat de birou, se restituie candidatului.

Contestațiile privind admiterea sau respingerea candidaturii se soluționează, în cel mult 3 zile de la înregistrare, de către tribunalul județean. Hotărârea judecătorească este definitivă și executorie; hotărârea se comunică celor interesați în 24 de ore de la pronunțare.

Înregistrarea la instanța judecătorească și soluționarea contestațiilor privind candidatura pentru Președintele României sînt de competența Curții Supreme de Justiție; prevederile alineatului precedent se aplică în mod corespunzător.

ART. 43. — La expirarea termenului de depunere a candidaturilor, birourile electorale fac publice candidaturile, cu precizarea numelui și prenumelui, domiciliului, apartenenței politice și profesiei candidatului.

A doua zi după expirarea termenului de depunere a candidaturilor, birourile electorale de circumscripție înaintează Biroului Electoral Central lista candidaților, cu indicarea elementelor prevăzute la alin. 1.

SECȚIUNEA A 6-A

• Buletinele de vot

ART. 44. — Modelul buletinelor de vot se stabilește de către guvern în cel mult 20 de zile de la stabilirea datei alegerilor.

Buletinul de vot va avea forma unei coli de hîrtie în patru pagini. Dimensiunile se stabilesc de biroul electoral de circumscripție, ținînd seama de numărul candidaților și de spațiul de care este nevoie pentru imprimarea lor.

Hîrtia pentru buletinul de vot va fi de culoare albă și suficient de groasă pentru a nu se distinge pe verso numele imprimat și votul dat.

Pe paginile 1, 2 și 3 se vor imprima patrulete în număr suficient pentru a cuprinde toate candidaturile.

Pagina a 4-a va rămîne albă pentru ștampila de control.

Patruleterele se vor imprima paralel între ele, cite două coloane pe aceeași pagină.

Patruleterul va purta în unghiul din partea stînga de sus un număr de ordine începînd de la primul patruleter din pagina 1, continuînd de la stînga la dreapta, astfel ca pe fiecare pagină patruleterele din stînga să cuprindă numerele fără soț, iar cele din dreapta, pe cele cu soț.

În patruleterele fiecărui buletin de vot se vor imprima numele și prenumele candidatului, în ordinea înregistrării propunerii.

În unghiul din partea dreaptă de sus a patruleterului se va imprima denumirea partidului, formațiunii politice ori organizației obștești care participă la alegeri sau, după caz, mențiunea „candidat independent”.

ART. 45. — Pentru întreaga circumscripție electorală, buletinele de vot se vor imprima cu aceeași caracter și cu aceeași cerneală în atîtea exemplare cîtii alegători sînt în circumscripție, cu un supliment de 10 la sută.

Buletinele vor fi predate președintelui biroului electoral de circumscripție în cel mult 5 zile de la comanda lor și vor fi distribuite președinților secțiilor de votare, cu cel puțin 2 zile înainte de data alegerilor.

Cite două exemplare din aceste buletine, vizate și anulate de președintele biroului electoral de circumscripție, se vor afixa cu o zi înainte de alegeri, la sediul judecărilor, precum și la sediul fiecărei secții de votare.

La cererea candidaților, biroul electoral de circumscripție va elibera, pentru fiecare candidat, cite două buletine de vot, vizate și anulate.

ART. 46. — Imprimarea buletinelor de vot se asigură de birourile circumscripțiilor electorale prin grija primărilor județene, cel mai târziu cu 10 zile înainte de data alegerilor.

CAPITOLUL III

DESFĂȘURAREA ALEGERILOR

ART. 47. — Fiecare secție de votare trebuie să posede un număr suficient de cabine, urne și ștampile de votare.

Cabinele și urnele trebuie așezate în aceeași încăpere în care se află biroul președintelui. Cabinele, urnele și ștampilele se vor asigura de către primăriile comunale, orașenești și municipale.

Președintele secției de votare trebuie să fie prezent la sediul secției de votare în ajunul zilei alegerilor, la ora 18,00, fiind obligat să ia îndată măsurile necesare pentru a asigura ordinea și corectitudinea operațiunilor de votare.

Președintele va dispune fixarea posturilor de pază în jurul localului de vot.

ART. 48. — În ziua alegerilor la ora 5 dimineața, președintele biroului secției de votare, în prezența celorlalți membri, verifică urnele, existența listelor electorale, a buletinelor de vot și a ștampilelor, după care închide și sigilează urnele, aplicînd ștampila de control a secției de votare. De asemenea va aplica ștampila de control pe buletinele de vot.

ART. 49. — Președintele biroului secției de votare este singurul în drept să ia măsurile necesare pentru ca alegerile să decurgă în bune condițiuni.

Puterile lui, în această privință, se întind și în afara localului de votare, în curtea acestuia, la intrările în curte, în jurul localului de vot, precum și pe străzi și piețe publice pînă la o distanță de 500 m.

În afară de membrii biroului secției de votare, candidați, reprezentanți ai presei, cinematografiei, radioului și televiziunii nici o altă persoană nu poate staționa în locurile publice din zona de votare sau în localul de vot, mai mult decît timpul necesar pentru votare.

Pentru menținerea ordinii, președintele secției de votare va avea la dispoziție mijloacele de ordine necesare, prin grija primărilor județene.

ART. 50. — Votarea are loc într-o singură zi; ea începe la ora 6 și se încheie la orele 21.

ART. 51. — Alegătorii vor vota în localitatea unde își au domiciliul și numai la secția de votare unde au fost repartizați, cu excepțiile prevăzute de art. 21 și 22.

Accesul alegătorilor în sala de vot are loc în serii corespunzătoare numărului cabinelor. Fiecare va prezenta actul de identitate biroului electoral al secției, care îi va încredința buletinele de vot și ștampila pentru votare.

Alegătorii vor vota separat în cabine închise, aplicînd ștampila care poartă mențiunea „Votat”, înăuntrul patruleterului care cuprinde candidatul pe care îl votează.

După ce au votat, alegătorii vor împături buletinele în patru, astfel ca pagina albă care poartă ștampila de control să rămînă în afară și le vor introduce în urnă, avînd grijă să nu se deschidă.

Împăturirea greșită a buletinului nu atrage nulitatea votului dacă secretul votului este respectat.

În cazul în care buletinul se va deschide din eroare, se va da alegătorului un nou buletin, făcîndu-se mențiunea despre aceasta în procesul verbal al operațiunilor de votare.

Ștampila încredințată pentru votare se va restitui președintelui.

Președintele va putea lua măsuri ca staționarea unui alegător în cabina de votare să nu se prelungească nejustificat.

ART. 52. — Președinții, membrii birourilor secțiilor de votare, precum și persoanele însărcinate cu menținerea ordinii, vor vota, pe baza adevărilor privind exercitarea dreptului de vot, în secția la care își desfășoară activitatea.

ART. 53. — Candidații și oricare alegător au dreptul să conteste identitatea persoanei care se prezintă la vot. În acest caz, identitatea se va stabili de președinte prin orice mijloace.

Dacă contestația este întemeiată, președintele va opri de la votare pe alegătorul contestat, va consemna faptul într-un proces-verbal și va sesiza această situație autorităților polițienești.

ART. 54. — Președintele secției de votare poate suspenda votarea pentru motive temeinice.

Suspendarea nu poate depăși o oră și va fi anunțată prin afișare la ușa localului de vot cu cel puțin o oră înainte.

În timpul suspendării, urnele de votare, ștampilele, buletinele de vot și toate lucrările biroului vor rămîne sub pază permanentă, iar membrii biroului nu vor putea părăsi sala de votare toți în același timp.

Cei care în baza art. 49, alin. 3 pot asista la votare nu pot fi obligați să părăsească sala de vot în acest timp.

ART. 55. — Prezența oricărei persoane în cabinele de vot, în afara celui care votează, este interzisă.

Alegătorul care, din motive temeinice constatate de președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate să voteze singur, are dreptul să cheme, în scopul de a-l ajuta, în cabina de votare, pe oricare alt alegător.

ART. 56. — Pentru alegătorii netransportabili din cauza de boală sau invaliditate, la cererea celor aflați în această situație sau la cererea organelor de conducere ale instituțiilor sanitare sau de ocrotiri sociale în care cei netransportabili se află internați, președintele biroului electoral al secției de votare desemnează, din cadrul biroului, un număr de membri care se deplasează cu o urnă specială și cu materialul necesar votării, la locul unde se află alegătorul, pentru a efectua votarea.

ART. 57. — La ora 21, președintele biroului electoral al secției de votare declară votarea închisă.

CAPITOLUL IV

STABILIREA REZULTATELOR
VOTĂRII

ART. 58. — După închiderea votării, președintele secției de votare va proceda la anularea buletinelor de vot rămase neîntrebunțate și la deschiderea urnelor, în prezența membrilor biroului și, după caz, a persoanelor prevăzute la art. 49, alin. 3.

Președintele va citi cu voce tare, la deschiderea fiecărui buletin, numele candidatului care a fost votat și va arăta buletinul de vot celor prezenți.

Sînt nule buletinele care nu poartă pe ele ștampila de control a secției de votare, buletinele de alt model decît cel legal aprobat, buletinele care nu au ștampila „Votat” sau la care ștampila este aplicată pe mai multe patruletere; aceste buletine nu intră în calculul voturilor exprimate.

Rezultatul se va consemna în două tabele; unul va fi ținut de către un membru al biroului electoral și altul de către candidați sau reprezentanții lor, desemnați în scris.

În aceste tabele se vor înscrie numărul total al voturilor, numărul voturilor nule, numele și prenumele candidaților și numărul voturilor înfrînte de fiecare candidat.

ART. 59. — După deschiderea urnelor, președintele secției de votare va încheia, pentru Adunarea Deputaților, Senat și Președintele României, cite un proces verbal în două exemplare, în care se vor consemna operațiunile de votare, cu arătarea numărului de voturi înfrînte de fiecare candidat.

Procesele verbale se vor semna de președintele și membrii biroului.

Lipsa semnăturilor membrilor biroului nu influențează asupra valabilității procesului-verbal. Președintele va menționa motivele care au împiedicat semnarea.

ART. 60. — În tot timpul operațiunilor de votare și de deschidere a urnelor se pot face contestații cu privire la aceste operațiuni.

Contestațiile se vor formula în scris și se vor prezenta președintelui biroului secției de votare, care va elibera dovada de primire.

Președintele biroului secției de votare va hotărî, de îndată, asupra contestațiilor a căror rezolvare nu suferă întârziere.

ART. 61. — Pentru fiecare categorie de organe alese se întocmește cite un dosar care va cuprinde: procesele-verbale și contestațiile privitoare la operațiunile electorale ale secției, precum și buletinele nule și cele contestate. Dosarele se vor înainta biroului electoral de circumscripție de către președintele biroului secției de votare și membrii biroului, cu pază militară, în cel mult 24 de ore.

Biroul electoral de circumscripție va trimite, unul din exemplarele procesului verbal la tribunalul județean; candidații vor putea obține copii legalizate de pe acest exemplar.

CAPITOLUL V

CENTRALIZAREA
ȘI CONSTATAREA
REZULTATELOR ALEGERILOR

ART. 62. — După primirea proceselor-verbale cu rezultatul numărării voturilor de la toate birourile electorale ale secțiilor de votare și după soluționarea contestațiilor și întimpinărilor permise, biroul electoral de circumscripție procedează la totalizarea și stabilirea rezultatelor alegerilor din circumscripția electorală respectivă.

În acest scop, biroul electoral de circumscripție totalizează, pe întreaga circumscripție, separat pentru fiecare candidat în parte, numărul de voturi obținute.

La lucrările efectuate de biroul electoral de circumscripție au dreptul să asiste persoanele prevăzute de art. 49, alin. 3, precum și, după caz, reprezentanții candidaților.

ART. 63. — Alegerile dintr-o circumscripție electorală sînt valabile dacă din numărul total de alegători au luat parte la vot cel puțin jumătate plus unu. Este declarat ales candidatul care a înfrînt cel mai mare număr de voturi valabil exprimate.

ART. 64. — Pentru Președintele României centralizarea rezultatelor se face de către Biroul Electoral Central. Este declarat Președintele României candidatul care a înfrînt votul a cel puțin jumătate plus unu din numărul alegătorilor înscriși în listele electorale.

În cazul în care nici unul din candidați nu a înfrînt această majoritate, se organizează un al doilea tur de scrutin, în a doua duminică ce urmează alegerilor; între primii doi candidați clasificați în ordinea voturilor obținute.

Este declarat ales candidatul care, la al doilea tur de scrutin, a obținut cel mai mare număr de voturi.

ART. 65. — Dacă din numărul total al alegătorilor dintr-o circumscripție electorală au votat un număr mai mic de jumătate plus unu, Biroul electoral de circumscripție face mențiunea despre aceasta în procesul-verbal pe care îl încheie, sesizînd, de îndată, Biroul Electoral Central, pentru a se organiza noi alegeri.

Prevederile alin. 1 se aplică și în cazul în care numărul cel mai mare de voturi a fost înfrînt de cel puțin doi candidați.

Noile alegeri au loc, de drept, la 15 zile de la data alegerilor precedente, folosindu-se aceleași liste de alegători.

ART. 66. — Biroul electoral de circumscripție încheie un proces-verbal privind toate operațiunile alegerilor, centralizarea voturilor și constatarea rezultatului alegerilor.

Procesul-verbal trebuie să cuprindă:

- numărul alegătorilor din circumscripția electorală potrivit listelor de alegători;
- numărul voturilor exprimate;
- numărul total al voturilor obținute de candidați;
- numărul voturilor nule;
- numele și prenumele candidatului pentru care au votat cel mai mare număr de alegători și totalul acestor voturi;
- numărul buletinelor de vot neîntrebunțate;
- expunerea, pe scurt, a întimpinărilor, contestațiilor și hotărîrilor luate de biroul electoral de circumscripție;
- stabilirea rezultatului voturilor exprimate în circumscripție, atît pentru candidatul ales, cît și pentru candidații nealeși.

ART. 67. — Președintele biroului electoral de circumscripție eliberează candidatului ales certificatul doveditor al alegerii.

Fiecare birou electoral de circumscripție înaintează Biroului Electoral Central procesul-verbal prevăzut la art. 66, împreună cu întimpinările și contestațiile, formînd un dosar, încheiat, sigilat și semnat de membrii biroului electoral. Odată cu acestea, înaintează și procesele-verbale permise de la birourile electorale ale secțiilor de votare.

ART. 68. — Biroul Electoral Central rezolvă întimpinările și contestațiile depuse, după care încheie cite un proces-verbal cu privire la rezultatele alegerilor, care trebuie să cuprindă:

- numărul total al alegătorilor pentru Adunarea Deputaților, Senat și Președintele României, potrivit listelor de alegători;
- numărul total al voturilor exprimate;
- numărul voturilor nule;
- numărul voturilor exprimate pentru fiecare candidat; numele și prenumele acestora.

Procesele-verbale se semnează de către președinte și ceilalți membri ai biroului în prezența cărora au fost întocmite.

ART. 69. — Biroul Electoral Central înaintează procesele-verbale prevăzute în art. 68 Adunării Deputaților și Senatului, în vederea validării alegerilor.

Odată cu aceste procese verbale se înaintează și dosarele întocmite de birourile electorale de circumscripție.

Pentru Președintele României, procesul-verbal și dosarul alegerii se înaintează la Curtea Supremă de Justiție.

În cazul în care Curtea constată că nici unul din candidați nu a înfrînt majoritatea voturilor exprimate, se va proceda potrivit art. 64, alin. 3.

ART. 70. — Rezultatul alegerilor se publică în Monitorul Oficial și în presă, de către Biroul Electoral Central.

PROIECT

DECRET — LEGE

CAPITOLUL VI

REPREZENTAREA PROPORȚIONALĂ
IN PARLAMENT A POPULAȚIEI DE TOATE
NAȚIONALITĂȚILE

(Urmare din pag. V)

ART. 71. — Organizațiile care reprezintă la nivel național fiecare minoritate națională vor întocmi, cu respectarea prevederilor art. 13, liste cuprinzând persoanele ce urmează a fi desemnate, dacă este cazul, ca deputați sau senatori, în scopul asigurării în Adunarea Deputaților și Senat, a reprezentării proporționale a minorității naționale.

Listele se înaintează separat pentru Adunarea Deputaților și Senat, la Biroul Electoral Central, până la expirarea termenului de depunere a candidaturilor.

Nu pot fi cuprinși în liste candidații în alegeri. Listele vor cuprinde, în ordinea stabilită, numele și prenumele, domiciliul, naționalitatea persoanelor propuse și vor fi semnate de către conducerea organizațiilor care reprezintă, potrivit alin. 1, naționalitatea.

Pentru populația de naționalitate română lista, cuprinzând personalități ale vieții economice, sociale și culturale, se întocmește și se depune de către Curtea Supremă de Justiție.

ART. 72. — În cazul în care compoziția Adunării Deputaților sau Senatului nu reflectă proporția naționalităților în populația țării, din listele prevăzute la art. 71. Biroul Electoral Central va desemna, în completare, deputați și senatori în ordinea înscrierii în liste.

În acest scop, toți deputații și senatorii aleși, precum și reprezentanții armatei, își vor declara oficial naționalitatea.

Biroul Electoral Central, odată cu înaintarea către parlament a dosarelor alegerilor, va înainta și listele deputaților și senatorilor care au fost desemnați.

CAPITOLUL VII

PARLAMENTUL

ART. 73. — Adunarea Deputaților și Senatul se convoacă de drept în prima ședință, în 20 de zile de la data alegerilor și, separat, sub președinția celui mai în vârstă deputat sau senator, vor alege, dintre membrii lor, cîte o comisie de validare, alcătuită din reprezentanți ai mai multor partide sau formațiuni politice.

Comisiile de validare verifică dosarele și legalitatea alegerilor și a procedurii de desemnare, după care propun Adunării Deputaților sau, după caz, Senatului, validarea ori invalidarea mandatului fiecărui deputat și senator; validarea sau invalidarea, se hotărăște de fiecare cameră în parte.

După validarea mandatelor și declararea ca legal constituite, Adunarea Deputaților și Senatul își alege, fiecare, organele de lucru și își adoptă regulamentele de funcționare.

ART. 74. — Adunarea Deputaților și Senatul, în ședință comună, se constituie, de drept, în adunare constituantă pentru adoptarea Constituției României. Prezidarea lucrărilor adunării constituante se face de către președintele Adunării Deputaților și președintele Senatului, prin rotație.

Pînă la intrarea în vigoare a Constituției României, parlamentul își va putea desfășura activitatea și ca adunare legiuitoare. După intrarea în vigoare a Constituției, parlamentul va putea hotărî fie continuarea activității potrivit prevederilor acesteia, fie organizarea de noi alegeri.

CAPITOLUL VIII

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

ART. 75. — Validarea alegerii Președintelui României se face de Curtea Supremă de Justiție, în plenul său, în termen de 20 de zile de la data alegerilor.

Hotărîrea Curții se prezintă în ședință comună a Adunării Deputaților și Senatului. De la această dată cel ales este declarat Președintele României.

Președintele României nu poate fi membru al unui partid sau formațiuni care a participat la alegeri.

Dacă funcția de președinte devine vacantă, președintele Senatului este de drept Președinte al României, pînă la noile alegeri, care vor avea loc în maximum trei luni.

ART. 76. — Președintele României:

— desemnează, ca prim-ministru, pe reprezentantul partidului sau formațiunii care a obținut majoritatea mandatelor în alegeri; în cazul nerealizării acestei majorități desemnează pe un alt deputat cu consultarea partidelor și formațiunilor care au participat la alegeri; primește din partea primului ministru demisia guvernului;

— numește pe președintele și membrii Curții Supreme de Justiție și pe procurorul general;

— poate convoca parlamentul în sesiune extraordinară;

— poate dizolva parlamentul, cu acordul primului ministru, al președinților Adunării Deputaților și Senatului și cu consultarea conducătorilor principalelor partide politice;

— prezintă anual parlamentului mesaje cu privire la principalele probleme politice ale națiunii;

— poate declara mobilizarea parțială sau generală a armatei, cu aprobarea prealabilă a parlamentului; în cazuri excepționale, decizia Președintelui se supune spre aprobare parlamentului, în cel mult 5 zile de la luarea ei;

— institue starea de urgență în întreaga țară sau în unele localități, cu încuviințarea parlamentului dată în cel mult 5 zile de la adoptarea acestei măsuri;

— încheie tratate internaționale și le supune spre ratificare parlamentului;

— acreditează și recheamă reprezentanții diplomației ai României și primește pe reprezentanții altor state;

— acordă grațierea și comută pedepsele;

— conferă gradele de general, amiral și mareșal;

— conferă decorațiile și titlurile de onoare;

— promulgă legile.

În exercitarea atribuțiilor sale, Președintele României emite decrete. Decretele sînt contrasemnate de primul

ART. 77. — În cazul încălcării Constituției sau comiterii unor fapte ce-l fac nedemn pentru funcția de președinte, acesta va fi suspendat prin votul comun al Adunării Deputaților și Senatului. Președintele poate fi demis numai în urma unui referendum organizat în cel mult o lună de la data suspendării de către parlament.

Suspendarea, ca și propunerea de demitere va putea fi luată de parlament numai dacă a fost cerută de cel puțin o treime din membrii Adunării Deputaților și Senatului.

Alegerea consiliilor locale

ART. 78. — În scopul alegerii deputaților în consiliile locale, se vor forma circumscripții electorale după cum urmează:

— între 55 și 75 circumscripții pentru consiliile județene;

— între 45 și 55 circumscripții pentru consiliile municipale;

— între 35 și 45 circumscripții pentru consiliile orașenești;

— între 19 și 35 circumscripții pentru consiliile comunale.

ART. 79. — Numărul circumscripțiilor electorale pentru alegerea deputaților în consiliile locale se stabilește în 5 zile de la stabilirea datei alegerilor de către:

— guvernul pentru consiliile județene;

— primăriile județene pentru alegerea deputaților în consiliile municipale, orașenești și comunale.

ART. 80. — Delimitarea, numerotarea și aducerea la cunoștință publică a circumscripțiilor electorale pentru alegerea deputaților în consiliile locale se vor face de către primăriile corespunzătoare consiliilor locale pentru care se fac alegerile, în 10 zile de la stabilirea datei alegerilor.

ART. 81. — Pentru buna desfășurare a alegerilor în consiliile locale se înființează birouri electorale județene, municipale, orașenești și comunale, precum și birouri electorale de circumscripții, pentru fiecare categorie de consilii.

ART. 82. — Birourile electorale vor avea următoarea alcătuire:

— birourile electorale județene se compun din 9 membri;

— birourile electorale municipale se compun din 7 membri;

— birourile electorale ale orașelor și comunelor se compun din 5 membri.

Membrii birourilor electorale prevăzute la alin. 1 se stabilesc prin tragere la sorți, din cîte un reprezentant al partidelor sau formațiunilor politice, organizațiilor obștești ori candidaților independenți, care participă la alegeri.

Reprezentanții se comunică președintelui tribunalului județean, iar tragerea la sorți și constituirea birourilor electorale se fac la sediile primăriilor din localitățile unde au loc alegerile, sub conducerea unei persoane desemnate de către președintele tribunalului județean.

ART. 83. — Birourile electorale de circumscripție se alcătuiesc după cum urmează:

— 9 membri pentru alegerea deputaților în consiliile județene;

— 7 membri pentru alegerea deputaților în consiliile municipale;

— 5 membri pentru alegerea deputaților în consiliile orașenești și comunale.

Dispozițiile art. 82 alin. 3 și 4 se aplică în mod corespunzător.

ART. 84. — Birourile electorale de circumscripție îndeplinesc în mod corespunzător atribuțiile prevăzute în art. 35, lit. a—e.

Procesele verbale cuprinzînd rezultatele alegerilor, întîmpinările, contestațiile și procesele verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare, precum și un dosar complet al alegerilor se înaintează după caz, birourilor electorale comunale, orașenești, municipale și județene.

ART. 85. — Birourile electorale județene, municipale, orașenești și comunale au următoarele atribuții:

— supraveghează întocmirea și afișarea, în termen, a listelor de alegători precum și aducerea lor la cunoștință generală;

— urmăresc și asigură depunerea în condiții legale a candidaturilor la birourile electorale de circumscripție;

— soluționează contestațiile și întîmpinările efectuate cu privire la operațiunile întocmite de birourile electorale de circumscripție;

— verifică și înregistrează rezultatul alegerilor pentru consiliile locale pentru care au loc alegerile;

— îndeplinesc procedura de desemnare a deputaților pentru asigurarea reprezentării naționalităților;

— înaintează primăriilor comunale, orașenești, municipale și județene, după caz, dosarele alegerilor care le vor trimite spre validare consiliilor locale nou alese.

Birourile electorale comunale, orașenești și municipale vor înainta un exemplar din procesul-verbal întocmit, la biroul electoral județean. Celelalte documente și materiale se predau judecătoriei în a cărei rază teritorială se află comuna, orașul sau municipiul, după caz.

ART. 86. — Prevederile din Titlul I, Capitolul II, Secțiunea a 2-a privind „Secțiile de votare”, Secțiunea a 3-a privind „Listele electorale”, art. 38, art. 39, prevederile din Secțiunea a 6-a privind „Buletinele de vot”, precum și prevederile din Capitolul III privind „Desfășurarea alegerilor” se aplică și pentru alegerile privind consiliile locale.

ART. 87. — La secția de votare unde se votează pentru parlament și Președintele României, alegătorii vor vota și pentru consiliile locale corespunzătoare.

ART. 88. — Prevederile art. 40—42, alin. 1—3 se aplică și în ce privește candidaturile pentru alegerea consiliilor locale, competența pentru înregistrarea la instanța judecătorească și soluționarea contestațiilor privind candidații pentru consiliile comunale, orașenești și municipale, aparținînd judecătoriei în a cărei rază teritorială este circumscripția electorală.

La expirarea termenului de depunere a candidaturii, birourile electorale fac publice candidaturile, în condițiile art. 43. A doua zi, după expirarea acestui termen, birourile electorale comunale, orașenești și municipale

electorale județene, iar birourile electorale județene, la Biroul Electoral Central.

ART. 89. — Stabilirea rezultatelor votării se face cu respectarea prevederilor art. 58. După deschiderea urnelor, președintele secției de votare va încheia un proces-verbal în două exemplare pentru consiliul județean și, după caz, consiliul municipal, orașenești și comună, în care se vor consemna operațiunile de votare, cu arătarea numărului de voturi întrunite de fiecare candidat. Prevederile art. 59, alin. 2 și 3, art. 60 și art. 61 alin. 1 se aplică și în aceste situații.

Birourile electorale comunale, orașenești și municipale vor înainta un exemplar din procesele verbale primite, potrivit alin. 1, la judecătorii în a căror rază teritorială își au sediul. Biroul electoral județean va trimite procesul-verbal la tribunalul județean. Candidații vor putea obține copii legalizate după aceste procese verbale.

ART. 90. — Centralizarea și constatarea rezultatelor alegerilor pentru consiliile locale se fac cu respectarea prevederilor art. 62, 63, 65, 66 și 67 alin. 1.

Birourile electorale de circumscripție comună, orașenească, municipale și județene înalțează procesele-verbale prevăzute în art. 66 birourilor electorale din unitățile administrative respective. Împreună cu procesele verbale vor fi înaintate întîmpinările și contestațiile primite, formînd dosare, încheiate, sigilate și semnate de membrii biroului electoral. Se vor înainta, totodată, și procesele verbale, primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare.

ART. 91. — Biroul electoral județean rezolvă contestațiile cu privire la operațiunile comisiilor electorale de circumscripție, centralizează rezultatul alegerii pe întregul județ și întocmește un proces verbal privind alegerea consiliului județean care va cuprinde:

A) Numărul total al alegătorilor pentru consiliul județean, potrivit listelor de alegători;

B) numărul total al voturilor exprimate;

C) numărul voturilor nule;

D) numărul voturilor exprimate pentru fiecare candidat, numele și prenumele acestora.

Procesul-verbal se semnează de către președinte și ceilalți membri ai biroului în prezența cărora a fost întocmit. Un exemplar din centralizatorul și procesul-verbal prevăzut la alin. 1 se înaintează în 24 de ore Biroului Electoral Central, celelalte documente și materiale se depun la tribunalul județean.

Prevederile referitoare la conținutul procesului verbal de la alin. 1 se aplică în mod corespunzător și pentru alegerile pentru consiliile municipale, orașenești și comunale.

ART. 92. — Rezultatul alegerilor se publică în presă, de către biroul electoral județean.

ART. 93. — Pentru reprezentarea proporțională în consiliile locale a populației de toate naționalitățile se va proceda după cum urmează:

A) Organizațiile care reprezintă la nivel local fiecare minoritate națională vor întocmi, cu respectarea prevederilor art. 13, liste cuprinzînd persoanele ce urmează a fi desemnate, dacă este cazul, ca deputați, în scopul asigurării în consiliile locale a reprezentării minorității naționale care au un număr de locuitori cel puțin egal cu norma de reprezentare stabilită în raport cu prevederile art. 78, la nivel de județ, municipiu, oraș și comună;

B) Listele se înaintează separat pentru consiliile locale județene, al municipiului București, ale municipiilor, ale orașelor, ale sectoarelor municipiului București și ale comunelor la birourile electorale județene, pînă la expirarea termenului de depunere a candidaturilor.

Nu pot fi cuprinși în liste candidații în alegeri.

Listele vor cuprinde, în ordinea stabilită, numele și prenumele, domiciliul, naționalitatea persoanelor propuse și vor fi semnate de către conducerea organizațiilor care reprezintă, potrivit lit. A, naționalitatea;

C) Pentru populația de naționalitate română care are un număr de locuitori cel puțin egal cu norma de reprezentare stabilită în raport cu prevederile art. 78 și 79 la nivel de județ, municipiu, oraș sau comună, lista cuprinzînd personalități ale vieții economice, sociale și culturale, din județ și localitățile componente, se întocmește și se depune de către tribunalul județean;

D) În cazul în care compoziția consiliilor județene, municipale, orașenești și comunale nu reflectă proporția naționalităților în populația județului sau localității, din listele prevăzute la lit. A, B și C, birourile electorale județene vor desemna, în completare, deputați în ordinea înscrierii pe liste.

În acest scop, toți deputații aleși își vor declara oficial naționalitatea.

Birourile electorale județene vor înainta consiliilor locale nou alese, listele deputaților care au fost desemnați.

ART. 94. — Consiliile locale se convoacă de drept în sesiunea de constituire, în 20 de zile de la data alegerilor, sub președinția celui mai în vîrstă deputat ales și vor alege, dintre membrii lor, o comisie de validare, alcătuită, dacă va fi cazul, din reprezentanți ai mai multor partide sau formațiuni politice.

Atribuțiile consiliilor locale nou alese sînt cele prevăzute de lege și le vor exercita în mod provizoriu, pînă la noi alegeri, în conformitate cu prevederile Constituției.

Dispoziții finale și tranzitorii

ART. 95. — Cheltuielile pentru efectuarea operațiunilor electorale se suportă de la bugetul de stat.

Orice acte făcute în exercitarea drepturilor electorale prevăzute în prezenta lege sînt scutite de taxa de timbru.

ART. 96. — Se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea unor drepturi:

A) împiedicarea prin orice mijloace a liberului exercițiu al dreptului de a alege sau de a fi ales;

B) falsificarea prin orice mijloace a lucrărilor electorale sau a rezultatului votului.

Tentativa se pedepsește.

ART. 97. — Prin magistrați, în sensul prezentei legi, se înțeleg judecătorii și procurorii.

ART. 98. — Judecarea de către instanțe a întîmpinărilor, contestațiilor sau a oricăror alte cereri prevăzute de prezenta lege se face potrivit regulilor stabilite de lege pentru ordonanța președințială, cu participarea obligatorie a procurorului.

ART. 99. — Legea electorală nr. 67/1974, precum și orice alte dispoziții contrare prezentei legi se abrogă.

**PARTIDUL NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC CREȘTIN
DEMOCRAT**

SUBSCRIEȚI LA CONTUL „PATRIA”.

Un ziar reprezintă principalul mijloc de informare, comunicare și mobilizare a unui partid politic. F.S.N., până în prezent, nu ne-a oferit nici un mijloc tehnic sau material pentru a tipări un ziar. Mai mult chiar, ne împiedică de a primi ajutor de la membrii și simpatizanții partidului din străinătate. Facem apel la toți cetățenii de bună credință să contribuie la reparația ziarului transilvănean „PATRIA”, care a fost dintotdeauna cronicul și purtătorul de cuvânt al poporului din Transilvania, al aspirațiilor sale pentru libertate, democrație și dreptate.

Contul „Patria” are numărul 11737, deschis la Sucursala județeană C.E.C. Cluj.

Președintele P.N.Ț., Iuliu BOILA

OFICIUL JUDEȚEAN DE TURISM CLUJ

vă oferă noi programe pentru excursii în străinătate:
● Budapesta 6-10 martie ● Bratislava 13-17 martie
● Bratislava - Budapesta (autocar) 18-23 martie ● Berlin - Postdam - Leipzig - Dresda 11-21 martie ● București - Sofia - București 4-8 martie ● Neptun - Varna - Neptun 21-29 aprilie ● Croazieră pe Nipru (Kiev - Cerkasi - Dnepropetrovsk - Zaporoje - Herșon - Odesa - Izmail - Giurgiu) 19-28 aprilie ● Excursii individuale cu servicii achitate în țară - în R.P. Bulgaria, R. Cehoslovacă, R.D. Germană și U.R.S.S. Informații și înscrieri la filialele de turism din Cluj, Dej, Gherla, Turda și Cimpia Turzii. (75)

**TEATRUL NAȚIONAL CLUJ,
Administrația comună**

angajează, de urgență UN FOCHIȘT AUTORIZAT, cu jumătate de normă. Cererile se depun la sediul instituției. (60)

**LICEUL INDUSTRIAL NR. 5 CLUJ
str. Bistriței, telefon 4-43-87; 4-44-87**

Incadrează următorul personal: ● DOUA INGRIJITOARE ● UN PORTAR. Relații suplimentare se primesc la sediul liceului sau la telefoanele 4-43-87; 4-44-87. (59)

**INTREPRINDEREA DE PROSPECTIUNI
ȘI EXPLORĂRI GEOLOGICE CLUJ
str. Traian Vuia nr. 140**

angajează MECANICI AUTO, categoria 3-6, pentru Atelierul de reparații auto din Apahida. Se asigură transport pe ruta Mănaștur - Grigorescu - Apahida. Informații: telefon 4-41-88, biroul O.P.I.R. (63)

**INSTITUTUL DE PROIECTĂRI PENTRU INDUSTRIA
CHIMICĂ, FILIALA CLUJ**

Intocmește studii tehnico-economice (STE) și proiecte de execuție (PE) pentru: ● CONSTRUCȚII INDUSTRIALE CIVILE ȘI AGROZOOTECNICE ● INSTALAȚII ELECTRICE, APA-CANAL, ÎNCĂLZIRE-VENTILAȚIE, GAZ ● CONSOLIDĂRI ȘI REPARAȚII CONSTRUCȚII ● MOBILIER ȘI COMPARTIMENTĂRI PENTRU LABORATOARE. Comenzile se depun la sediul institutului, 3400 Cluj, str. Borzești nr. 17-19, telefon 1-80-34, 1-67-81, 1-67-82. (64)

**INSTITUTUL DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ,
INGINERIE TEHNOLOGICĂ PENTRU ECHIPAMENTE
ENERGETICE, FILIALA CLUJ
B-dul Muncii nr. 14/a**

Incadrează imediat, în condițiile prevăzute de Legea 12/1971, prin transfer sau repartizarea Oficiului forței de muncă DOI PAZNICI. Relații suplimentare la telefon 4-21-47, compartimentul personal. (69)

**INSTITUTUL DE CERCETĂRI ȘI PROIECTĂRI
MINIERE PENTRU SUBSTANȚE NEMETALIFERE
CLUJ
str. Tudor Vladimirescu nr. 15-17**

organizează, în data de 15 februarie 1990, ora 8, la sediul institutului, concurs pentru ocuparea următoarelor posturi: ● INGINERI EXPLORĂRI MINIERE ● INGINERI PREPARAREA MINERURILOR ● INGINERI ELECTROMECANICĂ MINIERĂ. Informații suplimentare se pot obține la telefon 951/8-60-16, interior 290. (70)

I.C.S. MIXTA HUEDIN, JUDEȚUL CLUJ

angajează UN MĂCELAR CALIFICAT în vederea încadrării ca vânzător carne. Incadrarea se face conform Legii nr. 12/1971. (72)

UNIVERSITATEA CLUJ

Incadrează PERSONAL DE PAZA - bărbați, care să îndeplinească următoarele condiții: ● domiciliu stabil în municipiul Cluj ● studii cel puțin 8 clase elementare ● să se încadreze în prevederile Decretului nr. 477/1983, art. 14. Informații la telefon 1-61-01, interior 191 sau 150, serviciul Personal. (73)

**AUTOBAZA UJECOOP CLUJ
str. Maramureșului nr. 84-86, telefon 3-27-66**

angajează, prin transfer sau repartizare de la Oficiul forțelor de muncă, conform Legii nr. 12/1971, următorul personal: ● 1 FRIGOTEHNIST care să aibă carnet de conducător auto ● 1 BOBINATOR MOTOARE TRIFAZICE ● 1 FORJOR-ARCURĂR SPECIALITATEA AUTO, încadrarea se face după probă de lucru. (67)

**INTREPRINDEREA JUDEȚEANĂ
PENTRU RECUPERAREA ȘI VALORIFICAREA
MATERIALELOR REFOLOSIBILE CLUJ
str. Decebal nr. 8**

lansează o chemare către toți cetățenii județului Cluj pentru a preda, la punctele de colectare a întreprinderii, materialele refofosibile provenite din gospodăriile proprii, ca de exemplu: obiecte de uz casnic, acumulatori uzate de autoturisme, maculatură, textile vechi, ambalaje de sticlă ciobite sau atipice, anvelope de autoturisme uzate etc.

Pentru cantitățile mai mari se pot solicita în zilele lucrătoare, între orele 8-15, mijloace de transport de la dispoziția întreprinderii care răspund la următoarele telefoane: Cluj - telefon 3-67-97 - metale; telefon 4-51-16 - nemetale; Turda - telefon 1-66-39 - nemetale; Cimpia Turzii - telefon 6-82-58 - metale; Dej - telefon 1-21-35 - metale și nemetale; Gherla - telefon 4-12-48 - nemetale; telefon 4-18-64 - metale; Huedin - telefon 5-17-26 - nemetale; telefon 5-16-48 - metale.

În vederea ușurării predărilor de materiale refofosibile, redăm mai jos adresele și orarul de funcționare ale punctelor de colectare din județul Cluj:

Municipiul CLUJ

Piața Cipariu f.n. - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 8-12, marți, joi, 16-18; str. Fabricii nr. 93-95 - luni, marți, miercuri, joi, vineri 8-16, sâmbătă 8-12; str. Finfinele nr. 7 - luni, marți, miercuri, joi, vineri 8-12, 16-18, sâmbătă 8-12; str. Nădășel nr. 12 - luni, marți, miercuri, sâmbătă 8-13, joi, vineri 10-16; str. Fabricii nr. 4 - luni, marți, joi, sâmbătă 8-12, miercuri, vineri 8-17; str. S. Balint nr. 2 - luni, marți, miercuri, vineri 8-14, joi, sâmbătă 8-12; str. Republicii (colț cu str. Șoimului) - luni, marți, miercuri, joi, vineri 9-16, sâmbătă 9-12; str. Pasteur nr. 74 - luni, marți, miercuri, joi, vineri 8-12, 16-18, sâmbătă 8-12; str. Tulgheș nr. 10 - luni, marți, miercuri, joi, vineri 8-12, 16-18, sâmbătă 8-12; Complex „Flora” - luni, marți, miercuri, joi, vineri 10-14, sâmbătă 10-12; str. București nr. 17 - luni, marți, miercuri, joi, vineri 10-17, sâmbătă 10-12; str. Petrila f.n. - luni, miercuri, vineri 9-14; Piața Abator f.n. - sâmbătă 9-12; Piața 14 iulie f.n. - luni, marți, vineri, sâmbătă 8-10, miercuri, joi 15-18; Aleea Băișoara f.n. - luni, marți, joi 9-13, miercuri 14-18.

Municipiul TURDA

Micro III - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 10-15; Micro I - marți, joi, sâmbătă 10-15; Micro II - luni, miercuri, vineri 10-15; str. Fabricii nr. 50 - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 10-15; str. Bi-horului nr. 1 - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 10-15; str. Gelu nr. 3 - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 10-15; str. Bărițiu nr. 39 - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 10-15; str. Cimpiei nr. 25 - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 10-15; str. S. Bărnăuțiu nr. 18 - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 10-15; com. Iara, str. Principală nr. 23 - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 10-12.

Orașul CIMPĂ TURZII

Cart. Blocuri - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 10-15; Obor - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 10-15; Cart. Sarit - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 10-15; Cart. Sincrai - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 10-15.

Municipiul DEJ

Dealul Florilor, Piața Agroalimentară - luni, joi 14-17, marți, vineri 8-12; Oena Dejului, str. Veveriței nr. 16 - miercuri, sâmbătă 8-12; Piața Centrală - luni, marți, miercuri, vineri, sâmbătă 8-14; Cart. Solidarității - joi 10-13; Sat Urișor nr. 258 - luni, marți, miercuri, vineri, sâmbătă 8-12.

Orașul GHERLA

Piața Agroalimentară - luni 8-16, miercuri, vineri 10-18, sâmbătă 8-12; MR 1 Blocuri - marți, joi 8-12, 14-16.

Orașul HUEDIN

Str. Budai N. Antal nr. 28 - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 9-12, 15-17; str. Violetelor nr. 15 - luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă 9-12, 15-17.

PLATA SE FACE PE LOC!

Rugăm cetățenii să rețină adresele menționate, la care să apeleze în mod permanent pentru recuperarea integrală a tuturor materialelor refofosibile atât de necesare țării. (61)

**INTREPRINDEREA „MARMURA” SIMERIA
JUDEȚUL HUNEDOARA**

oferă spre vânzare întreprinderilor de stat, cooperatiste, persoanelor particulare: blocuri, placaje la orice grosime, precum și piese de orice fel cioplite din calcar de Podeni. De asemenea, vinde în aceleași condiții placaje din marmură albă și colorate la orice grosime, monumente funerare, alte piese cioplite. Comenzile se primesc la sediul întreprinderii „Marmura” din Simeria, cod 2625, str. Cuza Vodă nr. 24, telefon 956/6-08-51, interior 33, telex 7-22-42. (71)

**INTREPRINDEREA DE MATERIALE IZOLATOARE
BERCENI - „MATIZOL”**

cu sediul în Berceni - Ploiești, județul Prahova
cod poștal 2028

oferă tuturor unităților interesate produse hidroizolatoare pe bază de fibre de sticlă în următoarele sortimente: ● Impislitură fibre sticlă cu bitum aditivat tip I - 4, la prețul de 35 lei/mp ● Impislitură fibre sticlă cu bitum aditivat tip II - 2, la prețul de 14,25 lei/mp ● Țesătură din fibre sticlă bitumată cu bitum aditivat tip T - 4 la prețul de 34 lei/mp. Produsele oferite prezintă caracteristici îmbunătățite comparativ cu produsele clasice, mărind durata de folosință, având suportul imputrescibil și prin adaosuri de elastomeri caracteristicile bitumului sînt îmbunătățite prin creșterea duratei de îmbătrînire. De asemenea, oferă pinză bitumată tip PA - 55 la prețul de 38,70 lei/mp. Capacitățile de producție fiind limitate, se impune lansarea comenzilor cât mai urgent posibil. Cantitatea minimă vagonabilă este 10.000 mp. Produsele oferite se exportă în cantități apreciabile începînd încă din anul 1987. (74)

G.I.G.C.L.J. CLUJ

Informații, comenzi: 3400 Cluj, B-dul 22 Decembrie nr. 67, telefoane: 1-10-12, 1-13-71, interior 136, 181, 192.

● © reclamă șocantă? GRUP A!

● Un obiect bine gândit? - GRUP A!

- Un interior plăcut? - GRUP A!
- O casă frumoasă? - GRUP A!
- Un magazin de ținută? - GRUP A!
- Un restaurant intim? - GRUP A!

**COOPERATIVA „CONSTRUCTORUL” CLUJ
str. Petofi nr. 7**

execută pentru solicitanții din sectorul particular, de stat și cooperatist din raza municipiului și județului Cluj, lucrări de construcții noi, extinderi, compartimentări, diverse reparații de zidărie, tencuieii, zugrăveli, vopsitorii, diferite pardoseli, faianțări, placaje interioare și exterioare, izolații la pereți și acoperișuri, geamuri și oglinzi, turnări de betoane, prefabricate pentru împrejmuiri și platforme, instalații electrice sanitare, încălzire, canalizare, confecții metalice, electrice și sanitare și orice amenajări gospodărești conform solicitărilor beneficiarilor. Totodată, prin atelierul de proiectare al cooperativei se întocmesc documentațiile de execuție necesare pentru aceste lucrări. Solicitățile se vor executa pe bază de comenzi depuse la sediul cooperativei din Cluj, str. Petofi nr. 7, telefon 1-66-06 și la sediul brigăzilor cooperativei „Constructorul” Cluj, din Turda, str. Inundată f.n., telefon 1-20-61 și din Dej, str. Uriului nr. 1, telefon 1-27-62. (62)

I.A.P.M.P.O.A. CLUJ

În atenția crescătorilor de viermi de mătase!

Importanța creșterii viermilor de mătase constituie o sursă de materii prime importantă pentru industria noastră, ușoară, reducînd importurile costisitoare de valori materiale și bănești, asigurînd confecții de mătase naturală pentru poporul român.

Vechea tradiție de creștere a viermilor de mătase de către sectorul particular, unitățile școlare, unitățile silvice și alte unități, trebuie continuată de cei care posedă surșă de hrană, spații de creștere, forță de muncă și sînt rugați să nu abandoneze această înțeleptă activitate, avînd în vedere necesarul de materii prime și surse de venituri pe care le pot cîștiga într-o perioadă de numai 30-35 zile. Avînd în vedere importanța acestei activități, conducerea ministerului de resort a făcut propuneri de stimulare a acestor crescători: ● majorarea prețului la goșoșii de mătase crude ● atribuirea lemnelor de foc, cu prioritate pentru crescătorii din mediul rural - de către primăriile locale ● acordarea de premii în obiecte pentru unitățile școlare ● contravaloarea sumelor încasate vor rămîne în fondul școlilor pentru stimularea elevilor sau autodotării lor. Cei ce doresc să încheie contracte sau doresc unele relații suplimentare se pot adresa la întreprinderea pentru achiziționarea și preindustrializarea materiilor prime de origine animală Cluj, str. Fabricii de zahăr nr. 165, telefon 4-69-88 și 5-40-14. Facem un apel către Mișcarea Ecologică clujeană, unități școlare, unități silvice, primăriile comunale pentru a ne sprijini în acțiunea de întreținere a microplantațiilor de duzi înființate în ultimii ani, în care s-au investit sume mari de bani. (65)

**COMBINATUL DE UTILAJ GREU CLUJ
B-dul Muncii nr. 16**

organizează, în data de 15 februarie 1990, concurs pentru ocuparea funcției de ● ȘEF BIROU ADMINISTRATIV. Incadrarea se face conform Legii nr. 57/1974 și Legii 12/1971. Înscrieri la concurs se fac pînă la data de 12 februarie 1990, la sediul unității. La concurs nu vor fi primiți cei care au fost destituiți din aceeași funcție după data de 22 decembrie 1989. Informații suplimentare la biroul P.I.R., telefon 5-44-25, interior 1115. (78)

**COMBINATUL DE UTILAJ GREU CLUJ
Bulevardul Muncii nr. 16**

Incadrează, urgent, personal pentru formația de pază - BĂRBAȚI. Informații suplimentare la biroul P.I.R. al combinatului. (77)

COOPERATIVA „ELECTROMECHANICĂ” CLUJ

organizează, prin secția de Meditații, cursuri la următoarele materii: DESEN TEHNIC, PROIECTARE CONSTRUCȚII DE MASINI, DACTILOGRAFIE, SECRETARIAT, CROITORIE PRACTICĂ ȘI BRODERIE. Informații suplimentare la secția Meditații, str. 6 Martie nr. 7, telefon 1-29-70. (76)

**FABRICA DE MAȘINI DE RECTIFICAT CLUJ
B-dul Muncii nr. 14**

Incadrează, prin concurs ● CONTABIL ȘEF. Incadrarea se face conform Legii 57/1974 și Legii 12/1971. Concursul va avea loc în data de 12 februarie 1990, la sediul unității. (57)

**FABRICA DE IPSOS „RAPID” AGHIREȘU,
JUDEȚUL CLUJ, str. Fabricii nr. 281**

Incadrează, prin transfer sau Oficiul de repartizare a forței de muncă ● 2 MECANICI AJUTORI L.D.H. Salarizarea conform Legii nr. 12/1971 și Legii nr. 57/1974. Informații la telefon inter 113 și 115 - Biroul P.I.R. (45)

**INTREPRINDEREA DE PRODUSE COSMETICE
„FARMEC” DIN CLUJ**

str. H. Barbusse nr. 16, telefon 3-20-66

Incadrează, prin transfer sau repartizare D.P.M.O.S.: ● ELECTRONIȘTI ● FORJOR. Condiții de încadrare și salarizare conform legislației în vigoare. Informații suplimentare se pot obține la biroul P.I.R. al întreprinderii, telefon interior 180. (54)

mica PUBLICITATE

Anniversarii

Cu ocazia împlinirii vârstei de 60 ani...

Vinzan-comparati

Vind CEC Dacia, înscrisre 1963...

Vind apartament 2 camere sau schimb cu casă...

Vind apartament 3 camere, confort marit...

Vind plan scurt - mecanică engleză...

Vind apartament 2 camere sau schimb cu casă...

Vind Dacia 1310, neriducată...

Vind calculator Commodore CH, casetofon...

Vind cameră video Național-Panasonic M 7...

Vind garsonieră, Calea Florești...

Vind cîini „Schnautzer uriaș”...

Vind combină muzicală portabilă J.V.C. - D.C. 33...

Vind calculator Commodore CH, casetofon...

Pierderi

Hărănguș Mihail pierdut bon pentru porumb...

Ban Dumitru pierdut în ziua de 21 decembrie...

Giurgiu Ioan pierdut dovada de porumb nr. 47837...

Mariș Ioan pierdut adeverință de primire...

Doluță Nicolae pierdut fișă calcul chirie...

Coelz Viorel pierdut carnet „Allianța”...

Nalca Alexandru pierdut carnet membru „Allianța”...

Tigovan Sorin Ioan, Trif Felician...

Sărbuțuț Mariana, Chioresan Maria...

Fărcăș Maria, Tarcea Rodica...

Antoanela, Takacs Alexandru, Blenysei Ildiko...

Crisan Iuliana, Fogarosi Lăzăr, Iepure Viorela...

Smlon Gabriel, Nagy St. Dănuț, Bartha Nicolae...

Pece Grigore, Cenan Vasile, Marinescu Gheorghe...

Pop Ioan, Sincărian Angel Radu, Tamaș Alexandru...

Kocsis Peter, Cistelecan Letitia, Vincez Martin...

Chioresan Daniel, Igaș Andrei, Paval Barna...

Lăzăr Romana, Nicoară Elvira, Pop Petru...

Aldea Maria, Popa Luca Dan, Slecobean Eusebiu...

Poenaru Cristian, Munteanu Elena, Popovici Miron...

reșan Camelia, Fărcăș Mircea, Boca Vasile...

Lăzăr Romana, Nicoară Elvira, Pop Petru Florin...

Decese comemorari

Se împlinesc 2 ani, în 2 februarie 1990...

Nici lacrimile, nici timpul și nimic...

S-au scurs săptămîni de lacrimi și durere...

Pios omagiu la un an de la decesul...

Se împlinesc șase săptămîni de cînd...

S-au scurs șase săptămîni de cînd...

Un ultim și pios omagiu celui care a fost bunul...

Se împlinesc 6 săptămîni de la decesul...

Un ultim și pios omagiu celui care a fost bunul...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Prea de timpuriu a plecat dintre noi...

Se împlinesc 2 ani, în 2 februarie 1990...

Înmormîntarea defunctului HOREA AUREL...

Anunțăm cu durere în suflet decesul...

S-au împlinit 5 săptămîni de lacrimi...

Sintem alături de colegii noștri...

Sintem alături de colega noastră...

Cu durere în suflet mă despart de cel...

Colectivul de muncă de la Fermă nr. 7...

Sintem alături de vecinul nostru...

Sintem alături de vecinul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Un pios omagiu scumpului nostru...

Sintem alături de colega noastră...

Sintem alături de vecina noastră...

Personalul Medicos Sanitar al Secției...

PROCESUL DE LA BUCUREȘTI

Tribunalul militar teritorial București...

În deschiderea ședinței, invocînd prevederile...

Ședința a continuat cu audierea martorilor...

Intrucît în cursul cercetării judecătorești...

Următoarea ședință a fost fixată pentru...

AGENDA

Spectacole

Opera Română, BOEMA, ora 18. Abonament...

Îi aducem cu venerație un pios omagiu...

Sintem alături de vecinul nostru...

Sintem alături de vecinul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Un ultim omagiu fostelor noastre...

Teatrul de păpuși, ora 11: SCUFITA ROȘIE...

Astăzi, 2 februarie 1990, ora 18.30...

Îi aducem cu venerație un pios omagiu...

Sintem alături de vecinul nostru...

Sintem alături de vecinul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Sintem alături de colegul nostru...

Un ultim omagiu fostelor noastre...